

Rute 80

RØD UNGDOMS MAGASIN

Nr. 2, 1988
22. årgang
Pris: 10 kr.

HVA HAR DE FELLES?

TEMA: STATLIG RASISME

LOVEN ER KJØNNS-DISKRIMINERENDE

En av de viktigste grunnpillarene i et demokratisk land er å holde fast på rettssikkerheten og vernet av enkeltmenneske. I alle fall er det et meget hyppig uttalt prinsipp. Det skal være et samfunn fritt for overgrep og undertrykking.

Dette har spesielt vært viktig i forhold til kvinners rett til å være fri og selvstendig. Men tydeligvis er det ikke mere enn uforpliktende prinsipper og tomme formuleringer i dagens «demokratiske» Norge, foregangslandet!

I regjeringens forslag til ny utlendingelov har nemlig ikke disse prinsippene fått særlig mye oppmerksomhet. Den nye fremmedloven er ikke bare en rasediskriminerende lov. Den er også grovt kvinneskrammerende, i det den definerer innvandrerkvinner som et vedheng til sine menn.

Deres opphold i Norge gjøres avhengig av ekteskapet. Og når vi vet at de fleste innvandrerkvinner kommer til Norge gjennom familieforening er det lett å forstå at dette vil kunne ramme mange. Det kan bety at kvinner må velge å leve i et utholdelig ekteskap for ikke å bli sendt tilbake til hjemlandet.

I følge familieforeningsreglene i den nye loven skal det ta tre år før innvandrerkvinner får selvstendig juridisk status i Norge. Til og med separasjon kan gi grunnlag for bortfall av oppholdstillatelsen, selv om dette i Norge bare er en prøvetid hvor man fortsatt er gift.

Norske jenter og innvandrerkvinner må gå sammen og tilslutte seg kampen mot den nye utlendingeloven. Vi må aldri slå oss til ro med påstanden om at kvinner er frie i Norge så lenge innvandrerkvinner er offer for både rase- og kjønnsdiskriminering!

KATRINE MALMO

MAKTAS ARROGANSE

Aksjon Stans Utlendingeloven er en allianse av 17 ungdomsorganisasjoner med stor politisk bredde. Den 24. april arrangerte den ei høring om forslaget på ny utlendingelov, hvor bl.a. Inger Pedersen, leder i Stortingets justiskomite, hadde gitt forhandelsløfte om å komme. Lovforslaget ligger nå hos justiskomiteen, før det skal opp til behandling i Stortinget i sommer.

Men når høringa åpna, møtte verken Inger Pedersen eller andre politikere som representerer partienes stortingsgrupper fram. Justiskomiteen hadde tatt en kollektiv avgjørelse om å boikotte høringa.

Politikerboikotten av Aksjon Stans Utlendingeloven er ei oppvisning i arroganse fra Makta. Samtidig er den et uttrykk for at den omfattende motstanden mot loven gjør såpass inntrykk at sentrale politikere ikke tar sjansen på å gå ut i en åpen diskusjon med lovens kritikere.

Det må være ei oppmuntring for Aksjon Stans Utlendingeloven og andre som har gått ut mot loven. Med mye aktivitet utover våren er det ennå ikke for seint å slå lovforslaget tilbake.

LEIF STEINHOLT

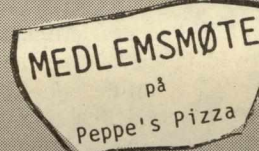
Redaksjon dette nummer: Leif Steinholt (redaktør og ansvarlig utgiver), Nicolay B. Johansen, Katrine Malmo, og Anita Hanebo. Lay-out: Jorunn Storehaug, Leif Steinholt, Anita Hanebo og Katrine Malmo. Sats og trykk: A.S Duplotrykk. Adresse: Postboks 4702, 0506 Sofienberg, OSLO 5. Telefon (02) 37 73 50. Abonnement kr. 50,- (6 numre). Signerte artikler står for forfatterens egen regning og behøver ikke være sammenfallende for Rødt Ungdoms syn. Ettertrykk tillatt hvis kilde oppgis. Rødt Ungdom, postboks 610 Sentrum, 0106 OSLO 1. Telefon (02) 37 73 50. Takk til Kristin og Toril T. for teknisk assistanse.

G L I M T

FrPU-pizza

I forrige nummer skreiv vi om Rute 80-redaktøren, som straks etter å ha bestilt materiell fra Fremskrittspartiets Ungdom fikk årsmøteinnkalling og medlemsblader i posten.

Og posten fortsetter å strømme inn. For sultne og slitne politiske aktivister kan det være interessant å vite at FrPU avholder medlemsmøter på Peppes Pizza! Det er jo et skår i gleden at du må betale drikke sjøl, men dog alikevel...

Pizza-innkalling

Dette framgår av ei møteinnkalling sendt til medlemmene i lokal-lag 1 (Sentrum vest), 7 (Holmenkollen) og 8 (Ullern). For de som ikke har kunnskaper om de sosiale skillelinjene på Oslo-kartet, konstanterer vi at redaktøren av dette blad dermed har fått medlemskap blant en høyst engere krets av befolkninga.

Glemsk Engen

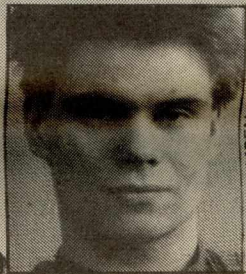
Lederen i Norges Gymnasiastsamband (NGS) forrige periode, Richard Engen, har fått en del å svare for etter at Ungdommens Radioavis fortalte om hvordan han uten å ta det opp med ansvarlige organer lånte penger fra NGS' kasse for å dra på valgkamptur for Høyre i Troms i fjor høst.

Den samme Engen ble forøvrig valgt inn som Høyre-representant i Tromsø bystyre, sikkert et klokt trekk

for den videre klatringa på den politiske karrierestigen etter perioden som NGS-leder.

Richard Engen tok gymnaset på Finnsnes i Troms, og skal da ha vært en særskilt aktiv propagandist for Fremskrittspartiets

Ungdom. Da han ei tid tilbake ble foreholdt dette, satte han opp ei meget uforstående mine, opplyser vår hjemmelsmann.

Glemske Richard

Dersom Rute 80 hadde vært venstresidas tabloidavis, hadde vi sjølsagt slått dette opp i krigstyper: **ENGELYVER OM SIN POLITISKE FORTID!**, og fulgt opp med dype spekulasjoner rundt det åpenbare spørsmålet *Hva er det han skjuler?*

Men Rute 80 er ikke tabloid. Dermed gjør vi det heller ikke.

Løpegutter

Siden vi er inne på NGS, og vårens mediafokusering i stor grad dreier seg om 20-årsjubileumet for «68-opp-røret», kan vi ikke unngå å nevne Pål Steigans klassiske artikkel i «Ungsosialisten» fra samme år.

Under overskrifta «NGS — storfinansens løpegutter» — skreiv Steigan:

«Et toppsjikt av framtidige byråkrater og banksjefer leder organisasjonen og gjør gryn på det. NGS blir på denne måten ei leikegrind hvor storkapitalen kan plukke ut den fremmeligste ungen til en «ansvarsfull» stil-

ling. Dessuten ved sitt skinnemokrati er NGS et middel i oppdragelsen til å gjøre vanlige elever vant med samfunnets skinnemokrati. Den byråkratiske oppbygginga fyller altså en dobbelt funksjon».

Vi gjør oppmerksom på at det er en del som mener at ting ikke har forandra seg så mye på de siste 20 åra.

Glemsk Johansen

Raymond Johansen må være en opptatt mann, for samtidig som han er leder i Sosialistisk Ungdom (SU), skal han skjøtte vervet som faglig sekretær i SV.

I egenskap av det siste har han i Rogalands Avis tatt til orde for å «glemme arbeiderklassen». — SV må slutte å ha dårlig samvittighet overfor den tradisjonelle arbeiderklassen og heller glede seg over støtten i de gruppene som utgjør framtidens Norge: Mellomlagene — akademikerne, sier han.

Sterke uttalelser fra en faglig sekretær, som da også får passet sitt påskrevet av en sint leser i Ny Tid, som ber Johansen trekke seg fra vervet snarest.

Glemske Raymond

Sjøl sender vi ballen videre til alle SUere, og avventer skarpe reaksjoner fra den kanten og. Beklageligvis er forhåpningene våre ikke alt for store.

Dobbelt-mennesker

Det er vanskelig å få noen til å forsvare den nye Utlendingeloven. Forståelig nok. Det er tydelig en vanskelig sak også for de som har laget den.

I byråkratiet venter de lenger enn alle andre steder med å ta telefonen, og hvis de tar den: — Ah, du bør nok snakke med juridisk avdeling.

Juridisk avdeling: — Nei, det er nok ikke jeg den rette til å svare på. Jeg setter deg over til Dreffelin.

— Dreffelins telefon. Nei, han er på kurs i hele dag og blir ikke å treffe før mandag. Her skal du få Haagensen.

Haagensen: — Du skjønner, jeg skulle gjerne vært på et møte kl. 11.00, så det kan jeg ikke hjelpe deg med. Og Dreffelin som du burde snakke med, er på samme møtet. Prøv informasjonsavdelingen.

Dobbeltmenneske?

Dreffelin var altså på kurs og møte samtidig. De som har drevet litt politisk arbeid vet å verdsette egenskapen å kunne være to steder på en gang. Departementsbyråkratene har altså litt av hvert å lære bort til aktive, vanlige mennesker.

Neste stopp var Utlendingedirektoratet. Heller ikke her var det mulig å lure fram noen som ville forsvare den nye Utlendingeloven. A. Kiærchow var på reise og han andre var ikke tilgjengelig. Hvordan skal vi tolke dette?

P.S. Bøsterud var i Kina.

USAs tap i Vietnam betydde at 50-tallets idealbilde «Uncle Sam» ble knust for ungdomsgenerasjonen på slutten av 60- og begynnelsen av 70-tallet.

T

jue år etter 1968 sitter mange av de såkalte «68-opprørerne» i trygge posisjoner i byråkrati og næringsliv og forvalter en kapitalisme de for tjue år sia — i alle fall på overflata (det var jo moteriktig den gangen) — tok avstand fra.

I mens lever mytene. Og tidligere mer eller mindre radikale av ulik valør kan hente fram 68-begrepet for å mimre om ei fortid hvor de liker å hevde at det skjedde og at de var med.

Men 68 står for bevegelser og tidsskiller. Når Rute 80 går gjennom noen viktige hendelser som forma det totale bildet av «1968», er det mer enn et årstall, men et symbol på en periode som strekker seg fra like over midten av 60- og fram mot midten av 70-tallet.

VIETNAMKRIGEN

I den fattige, tidligere franske kolonien Vietnam, dreiv USA en skitten krig. Intenst bomberegner, napalm mot sivilbefolkninga, og kjemikalier sprøyta over skog og jordbruksmarker er stikkord.

Vietnam-krigen var historias første som folk fikk live inn i TV-stua. Og for amerikanerne var det et sjokk å se deres egne gutter bli drept og lemlesta etter hvert som de mot alle odds ble drevet tilbake av FNL, den vietnamske frigjøringshæren.

Bevegelsen mot USAs krig og støtten til parola «Seier for FNL» vokste anseelig både i USA og Vest-Europa. Da de siste amerikanerne i panikk berga seg ombord i helikoptre som flykta vekk fra taket på USAs

ambassade i den sør-vietnamske hovedstaden Saigon den 30. april 1975, samtidig som frigjøringsstyrkene rykka inn i byen, var det definitivt skraphaugen for bildet på Uncle Sam som verdenspolitiet vi alle stoler på.

Gjennom bevegelsene mot krigen i Vietnam utvikla det seg ei anti-imperialistisk bevissthet. Mange erkjente at krigen var en følge av et imperialistisk system, og det politiserte «1968».

STUDENTBEVEGELSE

Mai-opprøret i Paris 1968: Kanskje den enkelthendelsen som står som «68»s fremste uttrykk. Svære bevegelser på universitetene. Det erværdige Sorbonne-universitetet okkupert av studenter. Demonstrasjoner og gatekamper som med stor brutalitet blir slått ned av opprørspolitiet. Omfattende streiker og arbeidskamper, og studenter som drar til arbeidsplassene for å stå streikevakt og vise solidaritet. President de Gaulle under hardt press, mobiliserer hæren, og holder seg ved makta.

Lignende bevegelser i andre av Europas storbyer, og i USA. I USA blir fire demonstrerende studenter på Kent State University i Ohio skutt ned og drept av nasjonalgarden, og Neil Young skriver klassikeren «Ohio».

En ny ting hadde skjedd på universitetene: Det er ikke bare borgerskapets barn som går der, men også mange fra arbeiderklassen. Samtidig har den totale studentmassen vokst. Dette er med på å skape forholda som

gjør at studentene utropes til «revolusjonens stormsvaler».

ARBEIDERKAMPER

Etter en etterkrigsperiode hvor klassekampen offisielt har vært erklært død og begravd i vest skjer det streiker og aksjoner på mange arbeidsplasser. Paris og Frankrike er allerede nevnt, og det rører på seg mange steder i Europa. Gruvearbeiderne i Kiruna i Sverige går til en streik som får stor betydning også i Norge. I Norge: Streik på smelteverket i Sauda og på Norgas i Oslo i 1970.

REVOLUSJON

Et utall av eller mindre reelle revolusjonære grupper gror fram. Det skjer ei radikaliserings av svære ungdomsgrupper, og sosialisme, kommunisme og revolusjon settes på dagsordenen.

Ei forutsetning for det siste var bruddet som Kinas Kommunistiske Parti (KKP) hadde gjort med kommunistpartiet i Sovjetunionen før på 60-tallet. Kinesernes analyse viste hvordan det tidligere sosialistiske Sovjet hadde tapt, og at Sovjet var blitt imperialistisk.

Alternativet til KKP og parti-formann Mao Zedong var fortsatt klassekamp under sosialismen, massemobilisering og kulturrevolusjon. Kina ga en ny internasjonal revolusjonær bevegelse ei plattform å stå på.

I Norge bryter SUF, ungdomsforbundet til Sosialistisk Folkeparti — forløperen til dagens SV — med SF i 1969. Tar etterhvert navnet SUF (m-l) og vedtar å bygge på marxismen-

1968

«68» kom seinere i Norge enn i resten av Europa. 17. mai-tog, Oslo 1973.

Kampen mot norsk EF-medlemskap satte djupe spor først på 70-tallet.

leninismen-Mao Tsetungs tenkning. Etter en periode med partibygging stiftes AKP (m-l) i 1973, og SUF (m-l) går over til å bli Rød Ungdom.

NYTT VERDENSBILDE

1968 representerer nyorientering og nye verdensbilder. Gamle normer faller og alternativ kultur i mange former vokser fram. Det snakkes om og prøves på seksuell frigjøring, og vi ser spirene til en ny kvinnebevegelse. Hippier og «flower power» blir begreper i dagligtalen. I USA bader 100 000 ungdommer

i gjørra under den tre dager lange Woodstock-festivalen, mens Jimi Hendrix voldt gitaren og gjør den amerikanske nasjonalsangen «Star Spangled Banner» om til tunge bombedrønn og maskingeværssalver. Noen flipper ut med psykedelia og eksperimenter med stoff, eller fordyp seg med astrologi og østlig mystikk.

21. august 1968 går Sovjet inn i Tsjekkoslovakia. Men den datoen har aldri kommet inn i den offisielle 68-katalogen. «68» var anti-USA.

Leif Steinholt

To år før -68. Slik var det...

Kari Stokkland var med å bygge opp Kvinnefronten i 1972.

Vi lærte å sloss!

Sekstiårene, ja det var den tiden da vi kastet BH-en og «roll-on'en»! Roll-on var en korsett-lignende tvangstrøye som vi brukte for å holde magen og rompen på plass. Den måtte ruller på fordi den var så stram. Men 60-årene var også den tiden da vi faktisk gikk med roll-on og stilettsko, og da det var en skam å bli gravid utenfor ekteskap, tilføyer Kari

„ En av de viktigste erfaringene vi må ta med oss er det at vi lærte å sloss, for det kunne vi virkelig! Og det var veldig viktig det vi gjorde. Vi la nemlig grunnlaget for at en sterk kvinnebevegelse kunne vokse fram på 70-tallet. Det personlige opprøret vårt kom til sin rett og ble målbevisst i den nye kvinnebevegelsen.. „

Stokkland raskt og understreker at det er viktig å se på alle disse årene i sin helhet og ikke bare som et opprør i -68. — Det var en lang prosess det som skjedde. Ungdom fra flere ulike miljøer enn tidligere begynte å strømme til universitetene. Ungdom uten den dannede og akademiske bakgrunnen som før hadde vært vanlig for de aller fleste studentene. Dette var nok en viktig medvirkende årsak til de mange spontane opprørene som skulle følge. Både store og små saker ble satt i søkelyset, og opprøret kunne ofte være av den typen at en gjeng venninner fant ut at det var noe som ikke passet dem. For eksempel det å strikke. Så da sluttet de med det. Noen opprør spredte seg mer enn andre, og vi hadde alltid øynene åpne for å se om det skjedde noe som vi kunne henge oss på. For eksempel som da BH-krigen startet for fullt etter at kvinner i Hol-

land hadde stelt i stand bålrenning av BH-er.

— Veldig mye skjedde spontant og tilfeldig sjøl om det selvfølgelig hadde med de forholda vi levde under å gjøre. Det fulgte en protestbølge med alle de store sakene som hver enkelt kunne gjøre til sin egen.

KVINNEOPPRØRET

— Det var nok et veldig individuelt kvinneopprør, som var veldig dårlig organisert. Det fantest kvinnegrupper hist og her men det var veldig lite bevisste linjer for opprøret. De kvinneorganisasjonene som allerede fantest, som for eksempel Kvinnesaksforeningen, ble sett på som mosegrodde. Det som skjedde nå var noe helt nytt som ikke kunne identifiseres med de bestående utvalgene og foreningene.

DEN MANNISIPERTE KVINNEN

— Det vi kvinnene ville var å erobre de områdene som tilhørte mannen. Vi ville gjøre det som menna gjorde, og det minst dobbelt så bra som dem! Det var for eksempel veldig viktig å få en bra utdannelse og med best karakterer. Jeg sjøl gikk på NTH i Trondheim og utdanna meg til arkitekt sammen med nesten bare menn. — Vi ville ikke bli tråkka på, og vi ville vise at vi kunne klare det vi ønska. Og vi kjempa oss framover. Men for å klare denne individuelle kampen måtte du være jævlig flink og selvfølgelig jævlig pen! Uten det hadde du ikke en sjans.

— Alle dameting var helt tabu. Du måtte for all del ikke hekle eller strikke. Nei, det var manningsting som var in. Også kranget vi mye om husarbeid. Hele tiden! Det var en av de store sakene. Husarbeidet skulle minimum deles fifty/fifty. Så jeg gjorde ikke så mye dameting den gangen nei, og det synes jeg egentlig det er deilig å tenke på nå. Samtidig som det var veldig viktig da.

— Men det var også akkurat dette som var noe av det negative med kvinneopprøret på den tiden. Nemlig det at vi var så lite kvinnebevisste og lite solidariske. Vi sto mye aleine og vi var

veldig lite synlig som damer både for oss sjøl og for hverandre.

POLITISK AKTIVITET

Sjøl om det lå veldig mye i opprøret at man skulle være a-politisk og bare impulsiv, så ble jo også deler opprøret mer politisert. Den første politiske revyen på NTH som brøt med det tradisjonelle mønsteret ble holdt allerede i -63, og den samme stilen ble fulgt opp i -65 da jeg var med å laget en revy som rettet skytset mot sminkeindustrien og som forsvarte homser. Sjøl var jeg også med i det første kvinnestyret på NTH som ble danna i -68. Dette styret ble imidlertid kastet i mars samme året fordi vi hadde tatt opp en del saker som gjorde oss for radikale.

— Opprøret mot den gamle universitetsstrukturen var også veldig viktig. Vi protesterte mot det strenge hierarkiet og vi ville være med på å bestemme mere sjøl. Fagkritikken var også stor. Vi satte oss imot å lære unyttig kunnskap og vi ville lære på egne premisser.

— En annen viktig sak vi jobbet lenge med var klubaftenene som studentersamfunnet arrangerte hver onsdag. Det var danseskvelder hvor bare de som hadde artium fikk komme inn. Det eneste unntaket var at gutter med artium kunne ta med seg jenter inn som ikke hadde det avgjørende papiert. Omvendt gikk det derimot ikke. Så hvis du var jente og hadde artium så måtte du nok nøye deg med å dra uten følge. Du var heller ikke så interessant som jente hvis du studerte. Denne ordningen var det forresten Kvinnefronten som fikk slutt på, først rundt -73.

«HAPPENINGER»

— «Happeninger» var det helt store på 60 og 70-tallet. Det var en slags type show som på en måte gjenspeilet den anarkistiske ånden som rådet på den tida. Målet med slike forestillinger var at impulsive og overraskende ting skulle skje. Og for at det skulle bli noe ordentlig ut av det så var det viktig at alt ble planlagt nøye. Kanskje litt selv-

motsigende, men det var nå sånn det skulle være. Jeg var med på å arrangere en sånn «happening» i salen i studentersamfunnet i -67. Da var det fem kompisser som etter avtale skulle kle av seg bak i salen og løpe framover. Dette skapte selvfølgelig masse ståk og styr og det ble veldig bra. Det var også et poeng at det skulle være nakne gutter og ikke jenter. Seinere ble «happeningen» anmeldt av riksadvokat Dornfeldt og Anders Lange. Så ble det politiavhør og greier. En «velykket» happening med andre ord.

ORGANISERING

— Rundt 1969-70 ville jeg prøve å starte en skikkelig kvinnegruppe i Trondheim. Så jeg skrev rundt til flere land hvor de hadde kvinnegrupper for å få opplysninger og hjelp. Midt oppi alt dette fikk jeg imidlertid tilbud om å gå på studiesirkel i SUF(ml). Et tilbud som jeg er veldig glad for at jeg takke ja til. Jeg følte det nærmest som en ære å bli invitert på sirkel, og det ble et veldig viktig vendepunkt for meg. I ml-bevegelsen fikk jeg støtte på det jeg gjorde, og opprøret fikk etterhvert mål og mening. Jeg stod ikke lenger aleine.

— Så disse årene brukte jeg til å studere mye politikk, og -72 ble jeg sjøl med på å lede studiesirkler på universitetene pluss at jeg også var med på å starte Kvinnefronten samme året.

- HVA HAR VI LÆRT

— Når jeg tenker tilbake nå så synes jeg at det var mest positivt det som skjedde. En av de viktigste erfaringene vi må ta med oss er det at vi lærte å sloss, for det kunne vi virkelig! Og det var veldig viktig det vi gjorde. Vi la nemlig grunnlaget for at en sterk kvinnebevegelse kunne vokse fram på 70-tallet. Det personlige opprøret vårt kom til sin rett og ble målbevisst i den nye kvinnebevegelsen. Og vi klarte å oppnå resultater. Det organiserte kvinneopprøret slost mot pornoen og vi vant abortkampen. Vi slost mot den fysiske tvangstrøye og mot synet

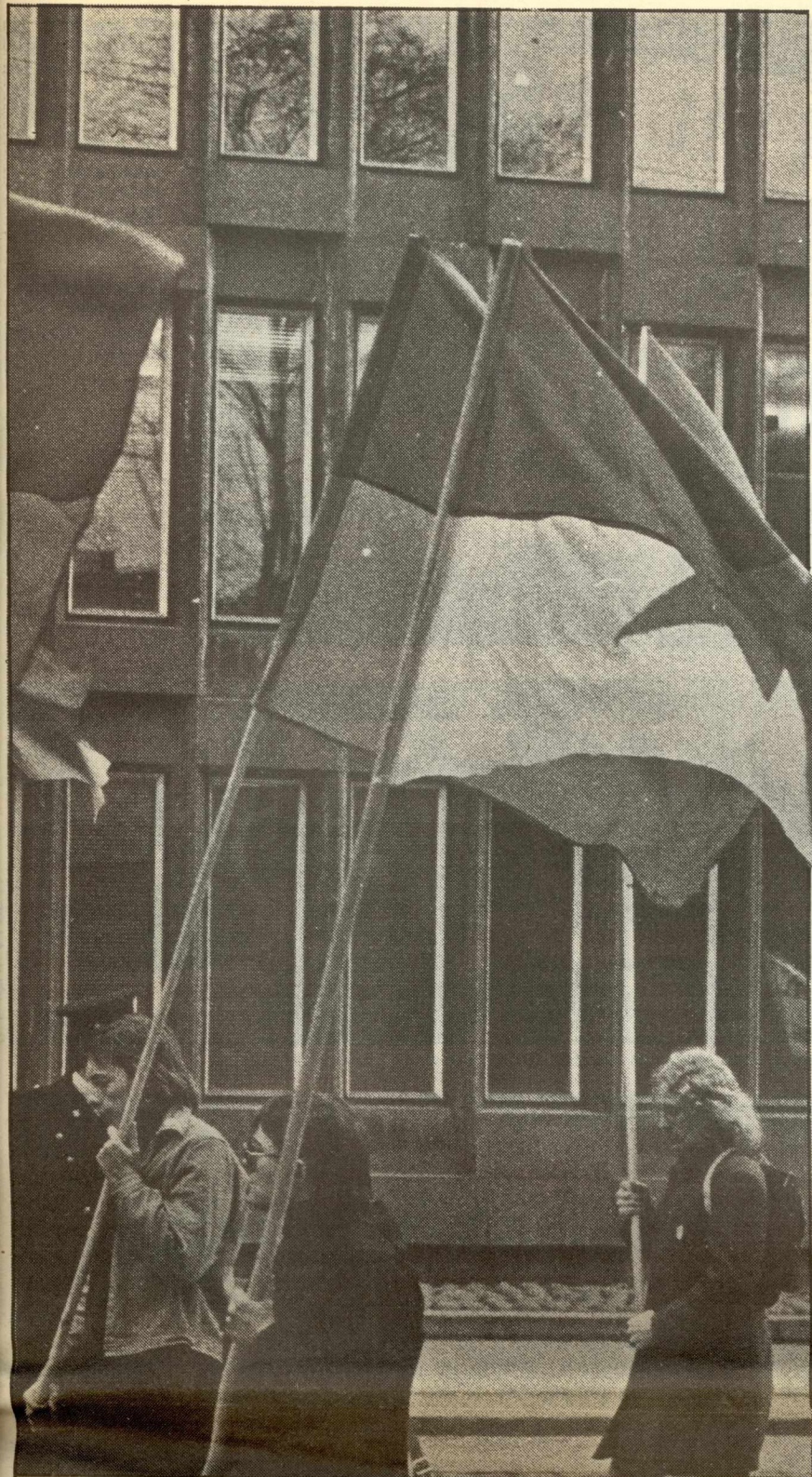
på jenter som en ting man kunne forny seg over når man ville det, eller plassere ved oppvaskebenken når det passet.

— Det var viktige saker vi klarte å bekjempe. Men det dom bekymrer meg mest i dag er at jeg kjenner så alt for godt igjen mye av det som kommer tilbake nå. Både stiletthælene, de stramtsittende klærne, abortkampen og den individuelle og private kampen om arbeidsdeling. Det som er viktig nå er at vi ikke gjør de samme feilene om igjen. Nå er det viktigere enn noen sinne at kvinnekampen organiseres skikkelig, for at den ikke bare skal smuldre opp til å bli hver enkelt seier eller nederlag. For det jeg har en følelse av i dag er at alle hindringer og problemer på en måte er veldig oppsmuldrert og usynlige, sånn at du tror du er den eneste som møter motgang her i livet.

— Så det vi må gjøre nå er å bruke de erfaringene som vi har masser av, og tilslutte oss det organiserte opprøret som er for eksempel i Kvinnefronten, i Kvinners tariffaksjon osv. I tillegg så tror jeg også at det er avgjørende for opprøret at kvinner også engasjerer med andre politiske saker og organiserer seg politisk i AKP(ml) og Rød Ungdom. Dette er viktig for at vi skal se kampen vår i en helhet og for at vi sjøl skal få innflytelse til å være med å bestemme hvilken retning opprøret skal få. Det å sitte på gjærde å se ting passere er en veldig dum plass å sitte. Vi må være med på å bestemme! Uten dette er jeg redd for at vi vil komme til å kjempe i det uendelige hver for oss uten å komme noen vei.

Med disse ordene reiser Kari Stokkland seg for å fly til arbeidet som venter og som begynte for fem minutter siden. Ikke lenger som arkitekt og heller ikke lenger som fiskepakker eller sveiser. Nei, til avissidene som venter på å bli brekt om av typograf-lærlingen Kari Stokkland. En meget allsidig og sprudlende dame, -uten tvil!

Katrine Malmø

Vietnam-demonstrasjon foran den amerikanske ambassaden, 1974.

Tjue år etter

Våren 1968 var vakker i Oslo. Det var sommertemperaturer i slutten av april. Og dobbelt vakkert var det fordi det strømmet inn meldinger om opprør og seire fra hele verden.

Jeg husker spesielt da den vietnamesiske frigjøringsfronten FNL erobra den amerikanske militærbastionen Lang Vay. Det var den første seieren over en større amerikansk militærstyrke. Jeg feira dagen med å skrive Lang Vay over hele tavla. Jeg gikk i siste gymnasklasse den våren, og skolen summa av diskusjoner om det som skjedde.

I flere år hadde vi påstått at den fatige og militært underlegne geriljahæren ville komme til å slå verdens største militærmakt, USA. Vi blei regna som halvvrare eller som vanvittige optimister. Og så plutselig; i løpet av noen korte vårmåneder klarte den vietnamesiske Tet-offensiven (oppkalte etter det vitnamesiske nyttåret) å gi amerikanerne så mye juling som de ikke hadde fått på svært lenge. Frigjøringsfrontens blårode flagg med gul stjerne vaia på ruinene i den gamle keiserbyen Hue før geriljaen var nødt til å trekke seg midlertidig tilbake. Fra da av skjønte de fleste realistiske mennesker at det bare var et tidsspørsmål før USA ville tape Vietnamkrigen.

Og ikke før vi hadde hørt om Lang Vay, så hørte vi om Sorbonne og om Nantes, om de franske studentenes voldsomme opprør mot det autoritære universitetssystemet. I Nantes gikk det så langt at en streikekomite var den virkelige byadministrasjonen i en kort periode. Den franske presidenten søkte tilflukt under militær beskyttelse og Parisgatene kokte.

Samme år var det studentopprør i Tyskland, i USA, for ikke å snakke om at det var et av de mest kaotiske åra i

den kinesiske kulturrevolusjonen.

Stemninga var utrolig. Å verve folk til Solidaritetskomiteen for Vietnam var som å skaffe seg mat når det regner suppe. I Oslo sloss vi med politiet i tre ettermiddager foran den amerikanske ambassaden. Steinene hagla og ambassadevinduer singla. På ungdomsskolene heiste vi FNL-flagg som vi forsvarte på tørre nevene.

Men i motsetning til på kontinentet og andre steder i verden, hadde ikke Norge noe revolusjonært år i 1968. Det skjedde mye i det små. Det var det året vi marxist-leninister lyktes i å vinne makta i den tidligere pasifistiske ungdomsorganisasjonen SUF — forløperen til Rød Ungdom. Organisasjonen hadde vært på vei i revolusjonær retning i et par år. Men i 1968 blei den erklært maoistisk, og forberedte bruddet med moderpartiet SF.

Når diverse kulturredaktører og maktfignurer kaller seg for sekstiåttre, så er det sjølsagt for å la glansen fra opprørsåret skinne på deres egen ungdom. Men vær klar over at de fleste av disse menneskene alt hadde tatt parti for makta i dette landet alt den gangen. De var mot revolusjon da, akkurat som de er det nå. De var mot å støtte FNL da, akkurat som de er svært lunkne til frigjøringskampen i dag.

Ja, enda mer. Det blei regna som ekstremistisk å gi «ensidig støtte» til FNL mot USA, som det het, langt inn i Sosialistisk Folkeparti. For ikke å snakke om at det å støtte palestinerne mot Israel blei regna som en form for »nazisme», sjøl i SFs egen ukeavis.

Det norske «1968» kom ikke før i 1970 — vi er jo sånn her i landet. Det var da studentene okkuperte lesesaler og veggavisene pryda universitetsområdene. Det var da tusener av studenter demonstrerte. (Men det er verdt å mer-

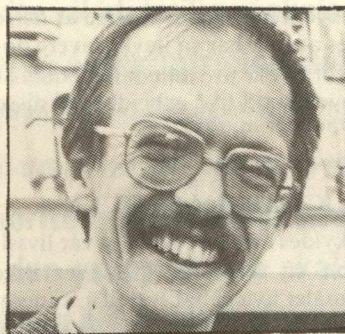
ke seg at sjøl de massive studentaksjonene i 1970 var mye mindre enn den landsomfattende student- og skoleaksjonen i 1983.)

Det er heller ikke sant at radikalerne fra 1968 var bedremannsstudenter fra vestkanten. Studentene kom seint med i radikaliseringa. Det var på gymnase- og ungdomsskolene på Oslo øst at radikaliseringa skjedde først og gikk lengst. I SUF regna vi lenge studentlaget som høyreorientert, inntil bruddet med de SF-lojale studentene splitta laget i to. Og bedremannsbarna fra

vestkanten gikk stort sett med SF og ikke med venstrefløya.

Ungdomsopprøret var ei stormsvale som varsla om større endringer i samfunnet. I 1969 gikk de svenske gruvearbeiderne i Kiruna til streik og de fikk seinere følge av norske arbeidere i Sauda, på Norgas og i Sporveien. Den klamme klassesamarbeidshanda til sosialdemokratiet var i ferd med å miste grepet. Og det er begynnelsen på ei annen historie.

Pål Steigan

Pål Steigan var leder i AKP (m-l) fra 1975 til 1984.

Streikevakter framfor Norgas i Oslo, 1970.

Rød Arbeiderfronts 1. mai-tog i Oslo, 1972.

Meny:

1968 3

68-opprøret har 20-årsjubileum. Hva skjedde og hva kan vi lære av det?

Statlig rasisme 7

Den statlige rasismen og forslaget på ny utlendingelov er hovedtema i dette nummeret av Rute 80. Hvor går skillelinjene i kampen?

Lønnsloven 15

Loven knebler fagbevegelsen og gleder aksjespekulantene.

Tegnet/skrevet 16

Tegneserier, dikt og gjesteskribent — blant anna.

Nord-Irland 18

England okkuperer Nord-Irland. Rute 80 har vært i Belfast og skriver om stor kampvilje.

Israel 40 år 20

Mens staten Israel feirer sin 40-årsdag fortsetter palestinerne opprør. Rute 80 møter en jødisk anti-sionist.

Gjest 22

Live Maria Roggen, 18 år og en ekte 88'er, er gjest i Ruta.

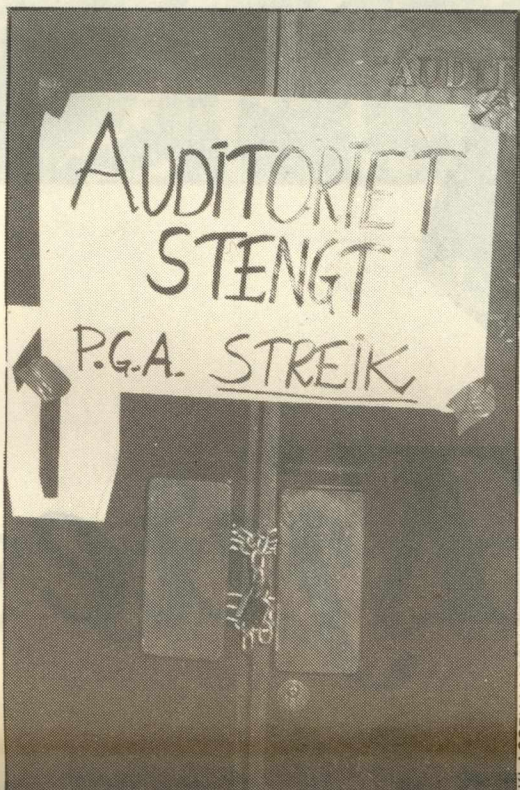

Til venstre:
Den radikale
bevegelsen på
60- og 70-tallet
var nært knytta
til solidaritet
med den viet-
namesiske
frigjørings-
kampen.

Dagens kvinne-
bevegelse har
rotter tilbake
til 1968.

Demonstrasjon i 1976 utafor den sovjetiske ambassaden i Oslo mot okkupasjonen av Tsjekkoslovakia.

Lærerstreiken i vinter satte preg på det norske samfunnet.

«Pult-demonstrasjon» utafor Stortinget under lærerstreiken.

Da lærerne streika utløste det et omfattende støttearbeid blant elevene.

1988 - ny oppbruddstid?

Hva var det egentlig som hendte i 1968 og hva kan vi lære av disse hendelsene, spør John Morten Ødegård, sekretær i Rød Ungdom.

Det var ikke for ingenting det snakkes om året 68, det var maiopprøret i Paris, studentopprøret i Tyskland, Italia. Det var Praha-våren og den vietnamesiske Tet-offensiven...», skriver Pål Steigan i boka «På den himmelske freds plass».

Dette viser med all tydelighet at det var ei turbulent tid. Sjøl her på berget fikk dette sine konsekvenser, store deler av ungdommen ble radikaliseret. Det ble starta opp omfattende solidaritetsarbeid med det vietnamesiske folket, der det i praksis ble tatt et grundig oppgjør med USA-imperialismen. Senere ble også mange engasjert i streikestøttearbeid.

SOLIDARITET

Jeg tror at det vi som er radikale i dag må forstå av disse hendelsene, er at det meste av folk i Norge sin aktivitet ikke sprang ut fra deres egne umiddelbare interesser, men var solidaritet med et folk som levde på den andre sida av jorda. Det er på mange måter en styrke.

Men jeg tror også at her ligger mye av svakheten til denne bevegelsen, nemlig at den ikke var nok knytta til den konkrete klassekampen i det enkelte land. Og det la grunnlaget for at denne bevegelsen forsvant i midten av 70-åra.

For det er et viktig tankekors at denne generasjonen, som virkelig vokste opp i velferdsstatens beste tid — mange fikk lang og bra utdanning, relativt

liten arbeidsledighet, kort sagt verden lå lys og åpen foran dem, — at nettopp de skulle bli barrikadestormerne!

Det som skiller 88 fra 68 er ikke at de store internasjonale begivenhetene uteblir. Vi har vårt Vietnam, nemlig Afghanistan, Nicaragua eller Eritrea. Men det får på langt nær de samme konsekvensene. Jeg tror ikke at dette skyldes at folk har så jævlig lavere politisk forståelse av situasjonen, men at vårt overskudd til å arbeide med disse spørsmåla er mindre.

KAMP OM SKOLEN

Det skyldes i sin enkelthet at vår livssituasjon er forverra. I dag er ikke spørsmålet hva vi har lyst til å studere, men om vi har råd eller hvor mange kvelder i uka vi ikke har råd til å jobbe osv.

Det er nok riktig å si at den romantiske radikalismen har dårlige levekår blant den norske ungdommen i dag. Vil det si det samme som om at det er helt dødt?

Nei, om vi ser på de store kampene som har blitt ført i den offentlige sektoren det siste året, f.eks. lærerstreiken, så utløste den et formidabelt støttearbeid fra elevene. Jeg tror en god del av disse elevene lærte noe om den norske staten og det kongelige norske Arbeiderparti. De lærte nok mere av denne kampen enn i samfunnsfagstimen.

Kampen om hvilken utdanning vi skal ha i Norge vil helt sikkert bli en kilde til store kamper framover. Jeg

tror også at det i mindre grad vil bli et individuelt spørsmål, fordi store grupper vil få en mildt sagt meningsløs utdanning, det såkalte C-laget. Kampen for at alle skal få gå på en skole som formidler kunnskap må også bli et viktig krav fra grunnplanet i fagbevegelsen. Da kan det bli en sterk allianse.

ANTI-RASISMEN

Den andre begivenheten jeg vil nevne er det anti-rasistiske arbeidet som har blomstra opp.

At denne kampen har fått økende omfang henger sammen med at innvandrerorganisasjonene har gått i spissen, spesielt Antirasistisk senter. For det er nettopp innvandrerne som vet hvor skoen trykker. Etter hvert har også andre organisasjoner kommet på banen. Rød Ungdom tok i november 87 initiativ til Aksjon Stans Utlendingsloven, og i dag er det med omlag tjue organisasjoner. Denne aksjonen retter seg direkte mot den statlige rasismen. Men skal denne bevegelsen styrke seg, er det nødvendig at vi makter å bygge allianser mellom innvandrerne og innfødte nordmenn.

Jeg tror det er et par saker vi kan bygge på: Angrepa på innvandrerne retter seg mot den generelle rettssikkerheten til folk flest. Vi må også synliggjøre den såkalte internasjonaliseringa av norsk industri, og konkret peke på at det handler om beinhard ut-suging og utplyndring av landa i den 3. verden. Og at nettopp borgerskapets jag eter profitt fører til nedleggelse av

industrien i Norge og en enorm tapping av ressurser fra den 3. verden. FN-sambandets kampanje «Stopp u-hjelpe fra Sør til Nord» har mye bra stoff om dette.

HAGEN & CO.

Progressive ungdommer i dag har en viktig felles oppgave i å slåss mot den ideologien som Fremskrittspartiet fører. Denne ideologien kan ikke bli slått tilbake med «å ta dem på sak», som det heter.

For grunnlaget for den voldsomme oppslutninga ligger i at Hagen & co. tar utgangspunkt i den virkelighetsoppfatninga som de «ansvarlige» partiene trer nedover hodene til folk.

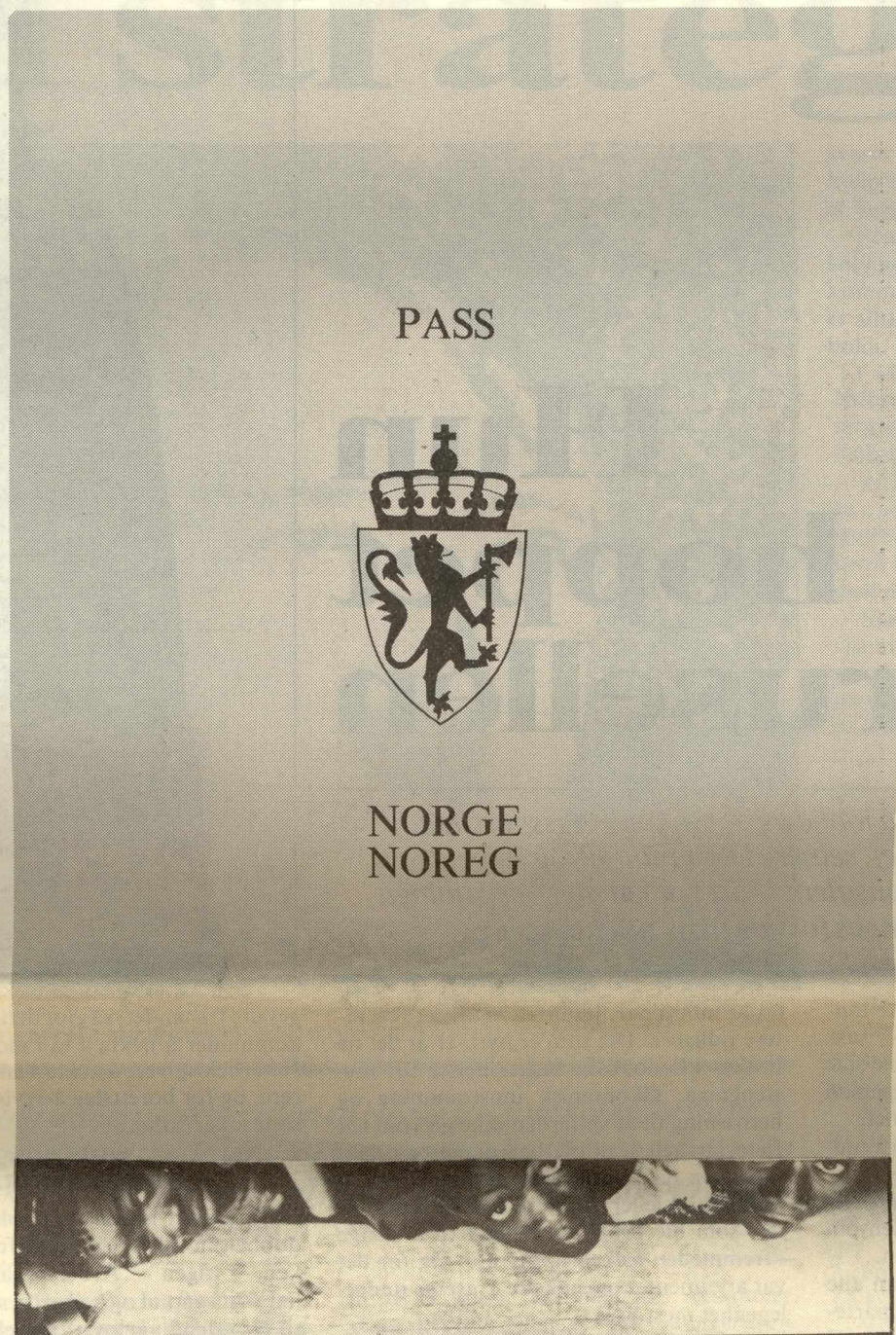
Forskjellen ligger i at Hagen & co. ikke angriper folk i sin agitasjon, han har aldri sagt at du bruker 14 000 kr. for mye i året osv. Carl I. konkretiserer og synliggjør en fiende, nemlig byråkratene, politikerne og innvandrerne.

På den andre sida har vi de «etablerete» partiene som på en eller annen måte får fram at det er folket som har skylda for de problemene som landet står oppe i.

Her ligger vår utfordring. Vi må vise at Fremskrittspartiets politikk har minst like jævlig konsekvenser som de etablerte partienes politikk. Men vi må også synliggjøre hva som er problemet og hvem som har skylda. Først da vil Fremskrittspartiet stå fram som et folkefiendtlig parti.

John M. Ødegård

NEI TIL APARTHEID TILSTANDER

I Sør-Afrika er det passtvang for alle svarte statsborgere. Det vi si at de er pliktig til å bære pass til alle døgnets tider i tilfelle kontroll. Forslaget til ny utlendingelov her i Norge innebærer at dette vil bli lovlig praksis også her. I § 23 heter det for eksempel at passkontrollen overfor nordiske borgere kun skal skje gjennom stikkprøver. I begrunnelsen for dette står det: «Det vil være en sløsing med ressursene hvis en ikke skulle kunne prioritere ved å konsentrere seg om de som s e r u t til å tilhøre den gruppen som skal kontrolleres.» Denne rasistiske praksisen har vi også allerede sett skje på Sentralbanestasjonen i Oslo i mars i år, der fler «mistenkelige» mørkhudete ble pass-kontrollert av politiet. Hvis vi tar avstand fra apartheid-praksis og passtvang, må vi også forkaste forslaget til ny utlendingelov!

Guri Larsen mener at den eneste alternative innvandringspolitikken er åpne grenser.

Hun hoppet av karusellen

Etter ni år som ansatt for å jobbe med innvandringsspørsmål, først i Sosialdepartementet, seinere i Kommunal- og Arbeidsdepartementet, har førstekonsulent Guri Larsen sagt opp stillinga si i protest mot regjeringas forslag til ny utlendingelov.

I nntil for noen år tilbake, var ikke innvandringspolitikk en «viktig» sak. Byråkratene jobba i fred og ro med sine prosjekter, og det var mulig som fagperson å påvirke en del saker innafor systemet.

Men for et par år sida begynte ting å endre seg. Grepet stramma seg til, og slingermonnet for kritikk innad i departementene ble mindre, sier Guri Larsen om bakgrunnen for at hun slutta i jobben.

Hun kan dessuten fortelle hvordan alle eventuelle kritiske røster innafor departementet konkret blir tiet ihjel. — Før jul hadde jeg noen innlegg i Arbeiderbladet og Klassekampen, hvor jeg reiste kritikk mot regjeringas innvandringspolitikk. Jeg fikk da høre fra departementshold at dette var i mot «kjørereglene». Statsansatte har ikke lov til å komme med offentlig kritikk vedrørende sitt eget ansvarsområde.

DILEMMA

— Jobben som førstekonsulent i Kommunal- og Arbeidsdepartementet innebar å skrive politiske begrunnelser for konkrete tiltak og reguleringsbestemmelser til det nye lovforslaget. Jeg har blant annet skrevet begrunnelsene for fortsatt innvandringsstopp. Som antirasist ble det etterhvert uutholdelig å ha en sånn jobb. I arbeidstida produserte jeg argumenter og begrunnelser for en politikk som jeg på fritida prøvde å bekjempe! Å være med på å gjøre det vanskeligere å være innvandrer og antirasist, hadde jeg ikke samvittighet til.

GAMMEL POLITIKK

Hva har endra seg i norsk innvandringspolitikk siden du begynte i jobben? — Egentlig så har det vært lite forandring i sjølve politikken. Norsk innvandringspolitikk er, og har alltid vært, en utestengingspolitikk. Det vi ser nå er en gammel politikk tilpassa nye grupper, det vil i dag si flyktninger fra den tredje verden, de myndighetene kaller asylsøkere.

— Arbeidsinnvandringa fra den tredje verden på 70-tallet førte til innvandringsstoppen i 1975, og flyktninger som kommer til Norge i dag møter en politikk basert på den samme utestenginga, som også ble

brukt mot jøder, jesuitter, sigøynere og tattere tidligere. Det som er nytt, er at det nå brukes økonomiske begrunnelser for utestenginga. Økonomisk innstramming og henvisning til at velferden ikke gir rom for flere, er helt legitime begrunnelser i dag, mens det på 70-tallet var påstander om at kulturforskjeller fører til sosiale konflikter, som ble brukt som årsak til å stenge «fremmede» folkegrupper ute. Og før det var argumenter om enkelte «rasers» underlegenhet mest brukt.

STATENS RASISME

— Kjerna i denne politikken er rasismen, utestenginga av svarte. Målet er å få et norsk samfunn bestående av ei ensarta folkegruppe uten for mange «fremmede». Dermed blir det lettere å holde kontroll med folk, og få gjennomslag for det som påstås å være «felles interesser» for «befolkninga som helhet». Oppfatninga om at nasjonalstaten skal bestå av en ensarta befolkning, både kulturelt, politisk og etnisk, ligger i bunn.

— I den sammenhengen vil jeg også nevne politikken overfor nasjonale minoriteter bosatt i Norge. Undertrykkinga av disse gruppene er et ledd i den samme politikken som utestenginga er. En politikk som går ut på å nekte de nasjonale minoritetene å være det de er, de skal fornorskes, og bli en del av et homogent norsk samfunn.

IKKE BARE DNA

Denne politikken er ikke særegen for sosialdemokratene, sjøl om det er Arbeiderpartiregjeringa som står bak lovforslaget og stortingsmeldinga, presiserer Guri Larsen.

— De borgerlige fører den samme politikken. Høyres holdning til innvandring var den samme da de hadde regjeringsmakta, og tilsvarende synspunkter som Carl I. Hagens uttalelser under valgkampen, kan man finne igjen i stortingsmeldinga om innvandringspolitikken.

— Når sosialdemokratene sier at «rasisme er fordommer hos enkeltpersoner», er dette bare en måte å avlede oppmerksomhet fra den statlige rasismen. For når regjeringa tar til orde for at svarte skal sten-

ges ute fra landet, så gjør dette det mulig for kommuner å nekte å ta i mot flyktninger, for arbeidsgivere å nekte å ansette innvandrere, og for borettslag å avvise innvandrere som søker bolig.

DOBBELTMORAL

Guri Larsen retter også søkelyset på den dobbeltmoralen regjeringa fører i denne saken. — Ingen Arbeiderpartimedlemmer har til nå gått ut og helhjerta støtta forslaget til ny utlendingelov. Likevel så prøver regjeringa å selge denne politikken ved hjelp av pene ord, og begrunnelser som at «Norge heller vil engasjere seg i arbeidet for å hindre forhold som skaper flukt og utvandring, sånn at folk slipper å forlate hjemlandet sitt». Dette er bare vakre ord fra festtaler, men uten reell betydning i praksis, sier Guri Larsen. — Men jeg er enig med regjeringa når den hevder at målet er at mennesker skal slippe å flykte. Dette betyr støtte til frigjøringsbevegelser rundt om i verden, og det betyr å drive anti-imperialistisk arbeid.

PENE ORD

På spørsmål om hun tror regjeringa vil kunne gå så langt som for eksempel Frankrikes Le Pen i sine utspill mot innvandrere, har Guri Larsen et klart svar. — Jeg mener at norsk innvandringspolitikk i dag er den samme som den som både Le Pen og FrP forfekter. Den er bare pakka inn i penere ord. Forslaget til ny utlendingelov viser nettopp dette. For å redde et siste skinn av humanitet og «ansvarlighet» overfor utlandet, skal kvoteflyktningene fortsatt komme inn i landet. Men denne kvota er på fattige 1000 flyktninger i året. Å løpe lina helt ut, det vil si å nekte alle å komme inn i landet, kan de ikke gjøre så lenge Norge er bundet av internasjonale avtaler og konvensjoner.

FORTSATT KAMP

Hvordan kan antirasister møte denne politikken?

— Aksjonene og den breie motstanden mot forslaget til ny utlendingelov, viser at

mange har reagert. Og at en bevegelse mot det rasistiske lovforslaget har vært ei viktig kraft, ser vi blant annet på holdninga til politikerne. Mange har fått kalde føtter, og få har, som tidligere nevnt, gått ut med uforbeholden støtte til lovforslaget. Men det er ikke minst viktig at vi fortsetter den antirasistiske kampen etter at lovforslaget har vært oppe til behandling. Aviser, radio og fjernsyn vil slutte å ta opp denne saken når aktualiteten og nyhetsverdien forsvinner, derfor er det viktig at vi som antirasister fortsetter jobbinga for å holde interessa og debatten rundt den statlige rasismen gående. Vi må fortsette kampen mot at folk fra andre deler av verden skal bli trakassert og stengt ute. Jo flere som driver denne kampen, desto mer pinefullt blir det for regjeringa å opprettholde denne politikken.

— Hvis vi går med på regjeringas politikk, hvis vi godtar frarøvelse og angrep på innvandrernes rettigheter, så blir det lettere for de som styrer å få oss til å godta angrep på våre egne rettigheter i andre omgang. Dette må vi aldri gå med på! Og vi må heller aldri fire på kravene når det gjelder de demokratiske rettighetene!

ÅPNE GRENSER

Hvordan bør en alternativ innvandringspolitikk være etter din mening?

— Jeg mener at det eneste alternativet er åpne grenser. For så lenge det finnes regler, uansett hvor liberale disse er, så betyr det nødvendigvis siling. Og sånn som verden ser ut i dag, vil det føre til utestenging og undertrykking av «fremmede grupper». Man kan ikke forhandle med rasismen, fjerne litt av den, og la røttene stå igjen. Men kravet om åpne grenser kan ikke stå aleine. Det er et ledd i en politikk som handler om internasjonal solidaritet, og om hvordan samfunnet skal se ut. De argumentene som brukes mot dette kravet i dag, det vil si boligmangel, arbeidsløshet osv., fortsetter et statisk samfunn, hvor ingenting kan forandres. Men det veit vi jo at det kan, avslutter Guri Larsen.

Anita Hånebo

Dobbelmoral som strategi

Statlig rasisme er et uttrykk som anti-rasister bruker når de skal beskrive forslaget til ny utlendingelov. Mange reagerer på dette uttrykket og mener det er misbruk av rasismebegrepet. Bak dette ligger det en større uenighet.

Med en snever bruk av ordet er rasisme kun ideologier som propaganderer noen rasers underlegenhet og andre rasers overlegenhet. Denne type rasisme nådde sitt foreløpige høydepunkt med Hitlers styre i Tyskland. Men denne type rasisme er også uløselig knytta til slavehandelen, kolonialiseringa og utbyttinga av den tredje verden.

Vi har et økonomisk system i verden som samler rikdommen på stadig færre hender og sprer fattigdommen på stadig flere. De fattige er oftest de svarte, beige og gule.

Flertallet av verdens nasjoner har aldri fått utvikla seg sjølstendig, men i stedet vært bastet og bundet i et økonomisk system hvor deres rolle har vært råvareproducentenes. For å kunne opprettholde et slikt system vil maktøverne trenge rasismen.

INTERNASJONAL APARTEID

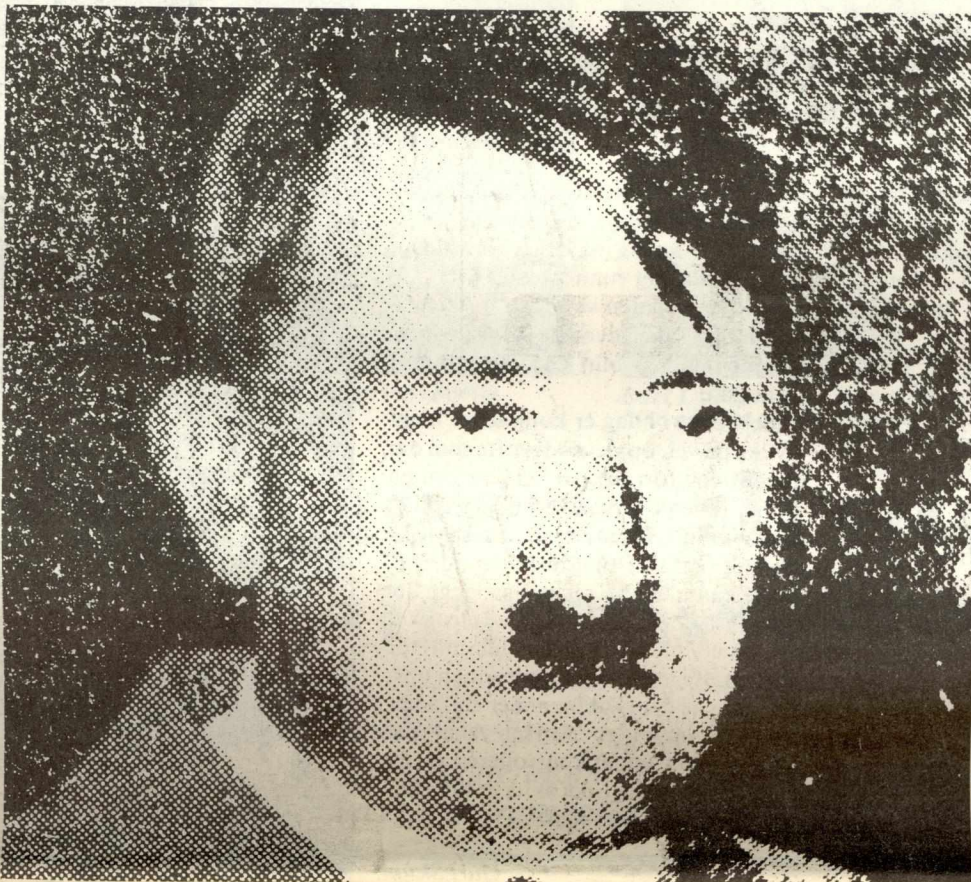
Det er ikke som med nazismen, hvor jødeforfølgelsene etterhvert utvikla sin egen logikk som endte i gasskammerne og tillintetgjørelsen.

Nei, rasismen i dag er ikke først og fremst en ideologi, men en økonomisk nødvendighet.

Hvis den kapitalistiske verdensøkonomien skal overleve, så må de rike land beskyttes mot verdens fattigdom. Vesten skal opprettholde bildet av seg sjøl som humanismens forsvarere samtidig som de skal fortsette og utbytte den tredje verden.

For å kunne oppnå begge disse måla samtidig, må det legges restriksjoner på den tredje verdens folks internasjonale rettigheter.

Det er dette vi kaller statlig rasisme. Det er lover og regler som ikke trenger å nevne rase eller nasjonalitet med et ord, men som alikevel rammer folk fra den tredje verden. Som f.eks. innvandringsstoppen fra 1975 som stoppet all arbeidsinnvandring til Norge fra Afrika, Asia og Latin-Amerika, mens den «tilfeldigvis» hadde unntak som

En avtale mellom Norge og Hitler-Tyskland gjorde at jøder ikke fikk visum til Norge. Dermed hindra norske myndigheter jøder å rømme fra nazistenes gassovner.

I 1988 blir iranere nekta visum til Norge fordi de kommer fra et «flyktningeproduserende land». Denne politikken har parallell til da Norge ikke ga visum til jøder på flukt fra Hitler-Tyskland 40 år tilbake, skriver Claus Jervell i denne artikkelen.

slapp inn arbeidsinnvandring fra nord.

Eller vi kan ta eksempel i den nye utlendingeloven som har et sett av paragrafer som skal hindre flyktninger å komme seg til Norge for å søke asyl. Uten hensyn til at disse reglene i realiteten fratar dem asylretten.

Dessverre så er ikke Norge noe spesielt ille. Denne politikken er gjengs for hele Europa. Vi kan begynne å snakke om et internasjonalt apartheid-system. Kapitalen og

de hvite reiser fritt med alle rettigheter, mens den rike delen av verden stenger grensene for de svarte.

JØDER OG IRANERE

Norske styresmakter har alltid yndet å framstille seg som de svakes forsvarer også internasjonalt. Det er derfor de ikke liker å høre ordet statlig rasisme. Norge støtter de

svarte i Sør-Afrika, er verdensmestre i u-hjelp og fører en statsstøtta kampanje for et fargerikt fellesskap.

Problemet er at dette bare er en del av virkeligheta. Det viser seg at når humanismen kommer i konflikt med andre interesser så er alltid hjertet på samme sida som lommeboka.

I 1988 blir iranere nekta besøksvisum i Norge fordi de kommer fra et såkalt «flyktningeproduserende land», dvs. et land med forfølgelse og undertrykking.

I 1938 innførte Norge visumplikt for tyske jøder, i motsetning til for andre tyske statsborgere. Jødene ble så nekta visum fordi det ikke var ønskelig med en stor jødisk minoritet i Norge.

Sjøl sagt kunne det ikke stå noe sted at visumplikten bare skulle gjelde jøder, Norge var jo ikke noe rasistland. Derfor sto det bare i avtalen mellom norske og tyske myndigheter at visumplikten skulle gjelde de som hadde merkedde pass, for det hadde jødene.

NORSK DOBBELTMORAL

Disse eksemplene er interessante, fordi de viser en tradisjon for norsk innvandringspolitikk. Forfulgte grupper skal i størst mulig grad holdes ute av Norge, men uten at dette skal være uttalt politikk.

Dobbelmoralen gjøres til politisk strategi. Det betyr å snakke offentlig for menneskeretter og mot undertrykking samtidig som man stenger grensene for forfulgte.

Å avsløre den statlige rasismen må føre til et oppgjør med sosialdemokratenes syn på staten som en nøytral samfunnsfaktor. Staten vil alltid tjene maktøvernes interesser, sjøl om dette ofte tildekkes og tåkelegges.

For oss vanlige folk vil denne avsløringa på kort sikt gjøre verden vanskeligere.

Vi kan ikke lenger lulle oss inn i at rettferdigheten tar staten seg av. Vi kan heller ikke snevre inn vår verden til kun å gjelde det daglige brød.

Verden banker på i lille snille Norge. Spørsmålet er om vi skal reagere nå, eller om vi skal vente til det er for seint — igjen?

Claus Jervell

Fakta om kvoteregler

VISUM OG UTESTENGING

Visum betyr innreisestillatelse. Norge krever stort sett visum av innbyggerne fra land i Asia, Afrika, Latin-Amerika og Øst-Europa for at de skal slippe inn i landet.

Det finnes flere typer visum etter hva slags opphold du skal ha i Norge. Turistvisum som gir rett til tre måneders besøk i Norge, skal man kunne få uten å ha oppholds- eller arbeidstillatelse.

Men sånn er det ikke for alle. Visum skal i følge forarbeidene til den nye utlendingeloven brukes som et innvandringsregulerende virkemiddel. Det betyr at folk kan nektes besøksvisum i Norge hvis myndighetene mener det er stor fare for at de vil søke arbeids- og oppholdstillatelse når de er i landet. Dermed får f.eks. iranere ikke besøksvisum til Norge fordi det er mulig at de vil søke om asyl når de kommer hit.

Dette er statlig politikk i dag, og gjør at

det nesten er umulig for flyktninger å komme til Norge med lovlige papirer. Samtidig vil loven innføre norsk pass- og visumkontroll på utenlandske flyplasser, en kontroll bl.a. flyselskapene skal stå for. På denne måten skal Norge stenges for asylsøkere fra den 3. verden.

SPLITTENDE KVOTEREGLER

I stortingsmeldinga om norsk innvandringspolitikk heter det at «hvis antallet asylsøkere går ned, så kan Norge ta inn flere kvoteflyktninger fra FNs flyktningeleire».

Norges tildelte FN-kvotestørrelse er 1 000 flyktninger pr. år. De siste åra har bare ca. 800 kvoteflyktninger kommet inn i landet hvert år, uavhengig av antallet asylsøkere.

Når innvandrermeldinga argumenterer for at Norge kan ta imot flere kvoteflyktninger gjennom at tallet på asylsøkere går

ned, setter den på en kynisk måte forskjellige grupper av forfulgte mennesker opp mot hverandre. Myndighetene skaper ei motsetning mellom kvoteflyktninger og asylsøkere som kommer hit utenom FN-systemet.

Mange asylsøkere har heller ikke mulighet til å komme inn i FNs flyktningemottak, rett og slett fordi det ikke finnes et slikt i det aktuelle landet.

RASISTISK INNVANDRINGSSTOPP

Måten innvandringsstoppen fra 1975 slo ut på overfor innvandrere med mørk og lys hud, viser klart hvordan den virker rasistisk. Forslaget på ny utlendingelov vil gjøre innvandringsstoppen permanent.

Tabellen viser antallet innvilga arbeidstillatelser til menn fra et utvalg land før og etter Stortingets vedtak om innvandringsstopp.

1. kvartal 75 2. kvartal 75

	1. kvartal 75	2. kvartal 75
Frankrike	65	78
Storbritannia	360	390
USA	207	382
Vest-Tyskland	110	108
Pakistan	230	27
Tyrkia	85	18
India	45	18
Marokko	27	8
Jugoslavia	103	39

Statlig rasisme i Sápmi

Rasisme er en oppfatning som går ut på at det finnes overlegne og underlegne raser. Rasisme savner etterhvert vitenskapelig grunnlag, og er kalt «menneskets farligste myte.» (Cappelens leksikon)

Samene utgjør den eldste minoritet i de nordligste land. Gjennom århundrer har denne folkegruppen vært offer for statlig rasisme som har resultert i frarøving av rett til eget språk og egen kultur, og rett til bruk av land og vann. Politiken som har vært brukt overfor den samiske befolkning har tre stikkord: diskriminering, akkulturerings og assimilering.

-Diskriminering vil si at majoritetsbefolkningen og minoritetsbefolkningen har fått ulik behandling.

-Akkulturerings går ut på å påtvinge minoriteten majoritetsbefolkningens kulturelle mønstre og ødelegge minoritetens kultur.

— Assimilering betyr redusering av minoritetens identitetsbevissthet og nasjonale forhold.

Dette kan vi se utifra den måten den norske stat har tvunget gjennom fornorskingsprosessene. Man har alltid lagt norske verdier til grunn for inngrep i de samiske områdene uten å ta hensyn til samiske interesser. Dette er en prosess som har foregått over lang tid, og den norske handlemåten i de samiske områdene blir å betrakte som en form for kolonialisering. Den norske stat har gradvis utvidet sine interesser i de samiske områdene, først gjennom skattelegging og grensesetting, der de samiske områdene ble betraktet som norske. Så fulgte opprettelse av norsk administrasjon (kirkelig administrasjon som skulle skape bedre kontrollmuligheter over samene). Siden fulgte en mer praktisk kolonialisering, som for eksempel at reindriften måtte vike for jordbruksinteresser. Fornorskingspolitikken som ble brukt overfor samene kom sterkest til uttrykk gjennom jordpolitikken, skolepolitikken og kirkepolitikken.

Jordloven av 1880 sier at bare norske og svenske statsborgere kunne erverve jord og fast eiendom i Norge. I 1892 kom det en ny hovedbestemmelse om at erverv av norsk statsborgerrett i nord stilte som betingelse at søkeren var kynig i det norske språk.

Når det gjelder skolepolitikken var fornorskninga hardest rundt slutten av 1800-tallet. Da kom det en lov som helt forbød bruk av samisk som hjelpespråk i skolen, noe som tidligere hadde vært tillatt dersom man skulle forklare noe som var helt uforståelig for barna. Denne loven var faktisk gjeldende helt fram til 1967. Dette betyr i realiteten at det i løpet av en hundreårsperiode ikke var mulig for samiske barn å få morsmålsopplæring.

Kristninga av samene ble sett på som et viktig ledd i maktpolitikken i nord, og kirkas menn skulle lede fornorskingsprosessen. Det ble etterhvert bare tillatt å bruke et språk i forkynnelsen, nemlig norsk, og de av prestene som ik-

ke fulgte opp dette, ble isolert innen kirka.

Resultatet av disse overgrepene er at det i dag bare er en liten del av den samiske befolkninga som behersker språket.

VÅR TID

I begynnelsen av 70-åra kom et forslag om å demme ned samebygda Masi, som et ledd i NVE's utbyggingsplan. Dersom neddemminga hadde blitt en realitet, ville det medført at hele bygdas befolkning hadde måttet flytte. Det ble ikke tatt hensyn til at disse menneskene hadde en helt spesiell språklig og kulturell bakgrunn. At Masi er et av de største og reneste bygdesamfunn i indre Finnmark hadde heller ikke større betydning.

Fylkesordføreren i Finnmark uttalte følgende til Aftenposten: «Masi-problemet veier tungt, men for fylket sett under ett, er det verd å «ofre Masi» i utbyggingsbildet.»

ALTASAKEN

Slutten av 70-åra bar preg av nye inngrep i Sapmi. Alta/Kautokeino-vassdraget skulle utbygges, koste hva det koste ville. Til tross for at brukerne av de berørte områdene, kommunestyrene i begge kommunene og store deler av den lokale befolkninga gikk i mot, tvang den norske regjeringa igjennom sitt vedtak. Nok en gang ble den samiske befolkninga overkjørt av maktapparatet.

Også inn i 80-åra kan vi fortsatt se tendenser fra fordums tider. Et eksempel er loven som forbyr vårjakt på ender i Kautokeino kommune. Vårjakta er en tradisjon som har vært drevet gjennom generasjoner. I 1959 ble det for første gang forbudt å jakte på ender. Denne loven ble ikke håndhevet av lensmenn i kommunen, og jakta fortsatte som før.

I 1988 tok miljøverndepartementet

saken opp på nytt, og nok en gang ble forbudet konstatert. En gammel tradisjon blir borte, og majoritetspolitikken har nok en gang vunnet fram.

På denne måten kan man fortsette å nevne opp saker hvor de samiske interessene ikke har blitt vurdert opp mot de norske.

Selv om vi i dag er kommet et langt stykke på vei, oppleves det ofte som om alle løftene fortsatt bare er fine ord på papir. Innenfor skoleverket lager man en ny mønsterplan, hvor det samiske språket skal likestilles med det norske. Dette kan aldri bli realitet så lenge det ikke også bevilges penger til skolebøker og annet materiell. Man går inn for opprettelse av sameting, men man ønsker ikke at det skal ha annet en rådgivende myndighet. Fortsatt skal det samiske samfunnet kontrolleres av det norske, og så lenge det skjer er ikke undertrykkelsens tid forbi.

Guri Skum

Gjennom lange tider har den samiske befolkningen vært offer for en makt-politikk som gradvis har ødelagt språket og kulturen. Fra å være den største folkegruppa på Nordkalotten, er samene nå redusert til å utgjøre en liten del av befolkningen. En minoritet uten rett til eget språk og egen kultur. Uten rettigheter til land og vann som har vært brukt av forfedre i mange generasjoner.

Helt fram til 1967 gjalt en lov som forbød samisk som språk i skolen.

1. oktober 1979 starta ni samer sultestreik utafor Stortinget, i protest mot Alta-utbygginga.

Mange samla seg for å vise solidaritet med de sultestreikende samene.

Samekvinner som okkuperte statsministerens kontor for å protestere mot Altautbygginga kjøres vekk.

Reinsdyrflokker skilles fra hverandre.

Under den internasjonale økonomiske krise på 30-tallet ble størstedelen av de tyske, italienske og franske arbeiderne som hadde kommet til Sveits for å delta i jernbane- og vegutbygging sendt ut av landet. Dermed ble arbeidsløse holdt helt nede på rundt seks prosent, et mye mindre tall enn i andre europeiske land på denne tida.

Sveits var nøytralt under 2. verdenskrig, og hadde et uskadd produksjonsapparat som kunne settes i sving da krigen var over. Derfor lot man på nytt arbeidere fra andre land å komme til Sveits. Siden 1960 er det særlig spanjoler, jugoslaver og tyrkere som har kommet til landet.

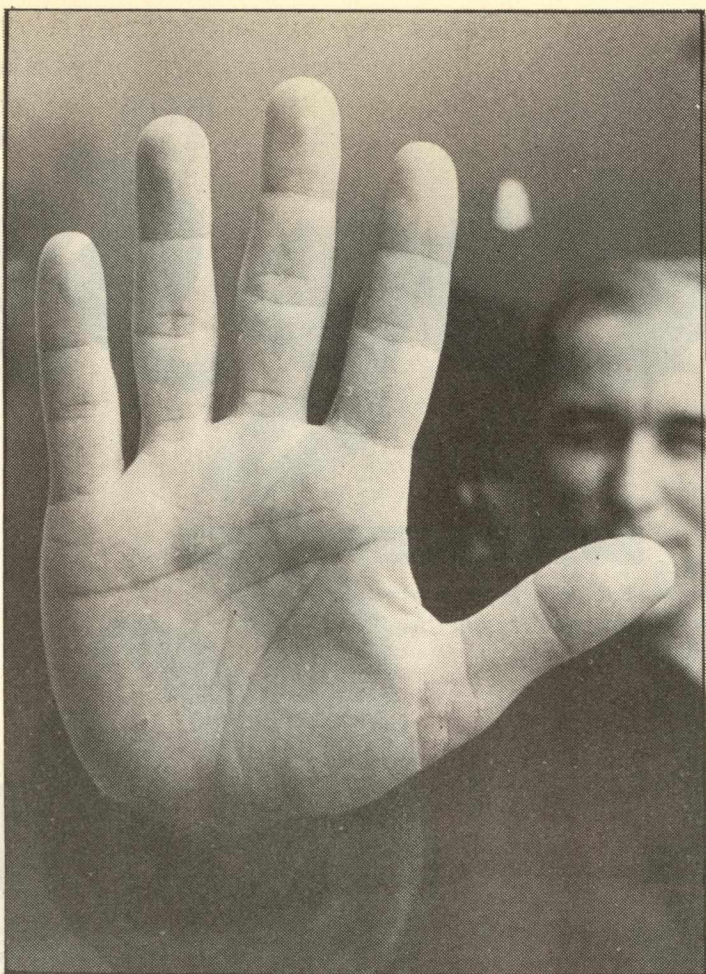
Sveits særmerka seg med så og si ingen arbeidsløshet midt på 70-tallet, i ei tid hvor den steig i de fleste andre landa i Europa. Grunnen var at Sveits, som på 30-tallet, brukte utlendinger som en «konjunkturbuffer». Fra 1974 til 1976 mista landet 340 000 arbeidsplasser (ti prosent), mens arbeidsløsheta ikke steig med mer enn 13 000. Problemet ble «løst» ved å sende flere hundre tusen utlendinger ut av Sveits, samtidig som man holdt kvinner vekk fra arbeidsmarkedet. I dag består den sveitsiske arbeiderklassen fortsatt i stor grad av utlendinger.

STRAMT REGULERT

Reguleringa av mulighetene for utenlandske arbeidere til å få arbeid i Sveits er svært detaljert og oppsplittende. Arbeids- og oppholdstillatelse reguleres etter fem forskjellige nivåer.

Grensegådere (Grenzgänger) er de utlendingene som har fått arbeid i Sveits, men ikke botillatelse i Sveits. De må reise fram og tilbake over grensa hver dag. Tillatelsen er tidsbegrensa, og knytta til en konkret arbeidsplass. Mister man denne jobben, mister man arbeidstillatelsen.

Sesongarbeidere (Saisonnières, A-tillatelse) er utlendinger som får jobbe i Sveits i ni måne-

Stopp! For innvandrere er det ikke lett å slippe inn i Sveits.

Carl I. Hagen og Fremskrittspartiet har Sveits som sitt idealland når det gjelder utlendingepolitikk.

Hagens drøm –innvandrernes mareritt

Fremskrittspartiet ynder å framstille Sveits som et idealland når det gjelder innvandring. Og for Hagen & co. passer det vel bra at landet gjennomfører en politikk som kjennes som et mareritt for innvandrerne, samtidig som det er fritt fram for pengespekulanter og økonomisk kriminalitet.

der. Da må de forlate Sveits i tre måneder før de kan søke om arbeid igjen. Tillatelsen er knytta til en spesiell jobb. De kan bo i Sveits under denne perioden, men ikke ta med seg familien.

Arbeids- og oppholdstillatelse i ett år (*Jahreaufenthaltsbewilligung, B-tillatelse*) er det tredje nivået, og er knytta til en konkret jobb. For å få den fornya er man bl.a. avhengig av å ha et godt rykte.

En egentlig arbeids- og oppholdstillatelse (*Niederlassungsbewilligung, C-tillatelse*) er også tidsbegrensa, men så lenge man har arbeid får man den vanligvis

fornya. De utlendingene som bor og arbeider i Sveits på dette grunnlaget har gjennomsnittlig vært der i mer enn ti år.

Sveitsisk statsborgerskap er det femte og høyeste nivået, og svært vanskelig å få. I løpet av de siste tredve åra har det gjennomsnittlig ikke blitt gitt mer enn 3 000 nye statsborgerskap hvert år. De siste ti åra har tallet vært dobla, men det er ikke mye når vi veit at det bor en million utlendinger i Sveits.

Det kreves ikke bare lang tids opphold, et upåklagelig omdømme og permanent arbeid for å få statsborgerskap. Man

må også dokumentere at man har en større pengesum. Hvor mye avhenger av hvilken kommune eller kanton man søker i. 50 000 kr. er langt fra unormalt.

LIVSSYNET

Arbeidsmarkedspolitikken tar sikte på at det er sveitserne sjøl som får arbeid i industrier i vekst, mens det først og fremst blir utlendinger som mister arbeidet i industrier i tilbakegang. F.eks. forlot atten prosent av de ansatte klokkeindustrien fra 1975 til 1980, fordelt på 33 prosent av utlendingene og 10

prosent av sveitserne.

Sveits er sterkt prega av et religiøst, calvinistisk livssyn, som legger vekt på arbeid, flid og sparsomhet som vegen til suksess. Arbeidsløshet blir oppfatta som en personlig fallit.

I 1985 ga dette seg uttrykk i at man i avisene bekymra diskuterte hvordan arbeidsløsheta var på veg over «den kritiske grensa» på en prosent. I ei avis som intervjuer seks arbeidsløse var ingen av dem avbildet. I stedet viste man et bilde bakfra av en av dem, og seks små bilder av hendene til intervjuobjektene.

Dette er en årsak til at Sveits gjennomfører en så streng politikk overfor utlendinger. Sveitserne må for all del ikke bli arbeidsløse. Da må heller utlendingene kastes ut av landet.

DE ER KRIMINELLE!

Kriminalitet brukes til å gi den strenge utlendingepolitikken en ideologisk begrunnelse. Logikken er som følger:

Man blir kriminell av å være arbeidsløs. Kriminalitet er svært smittsomt, og brer seg som ringer i vannet. Utlendinger er mer kriminelle en sveitser, og spesielt arbeidsløse utlendinger er svært kriminelle.

I sin ytterste konsekvens sier denne logikken at alle utlendinger skal hives ut av Sveits. Det har blitt tatt flere initiativ til folkeavstemninger om utlendingers muligheter til å være i landet. Et av initiativene ville ha ført til at 70 prosent av utlendingene hadde blitt kasta ut. Omlag 45 prosent stemte for forslaget, 55 prosent stemte mot.

I 1986 foregikk det en stor diskusjon om sveitsisk utlendingepolitikk, hvor ei hovedside var påstanden om at flyktninger kontrollerer narkotikahandelen. Diskusjonen endte med vedtak av en ny lov som gjorde det lettere og raskere å kaste utlendinger ut av landet.

SPEKULANTENE

For Fremskrittspartiet, som idylliserer den sveitsiske utlendingepolitikken, må det også være betryggende at kontrollen med samfunnets «topper» så og si ikke eksisterer i «skatteparadisene».

Det offisielle anslaget på formuer i sveitsiske banker som unndras beskatning er på 500 milliarder kr. Samtidig finnes det ikke noe nasjonalt organ som har ressurser og ansvar for å avdekke økonomisk kriminalitet.

Leif Steinholt

Europeisk anti-rasisme

Den europeiske anti-rasistiske dagen 23. april markerte en offensiv for et sterkere anti-rasistisk arbeid på tvers av landegrensene i Europa, forteller Khalid Salimi, leder for Antirasistisk senter i Oslo.

Fra før er det kjent hvordan nazister og rasister i forskjellige europeiske land har drevet et intimt samarbeid med hverandre.

— Hvorfor er det bare nynazisten Erik Blücher som skal lære fra de engelske nazistene? Hvorfor skal ikke de anti-rasistiske kreftene lære av hverandre? Det er Khalid Salimi som spør, og han kan fortelle om planer framover som bl.a. inneholder stortilt feiring av Antirasistisk senter 10-årsjubileum i år.

Under jubileumsfeiringa kommer det deltakere fra mange andre land, og her vil vi ha diskusjoner og planlegge den neste internasjonale anti-rasistiske konferansen, sier Salimi.

Også tidligere har den anti-rasistiske bevegelsen hatt felles møter, bl.a. i Paris og Brussel. Men det var først etter en større konferanse i Stockholm i januar — som ble holdt etter initiativ fra Antirasistisk senter

og den svenske Stoppa rasismen — at større planer begynte å ta form. På denne konferansen deltok det anti-rasistiske organisasjoner fra Frankrike, Vest-Tyskland, England, Danmark og Belgia, foruten Norge og Sverige.

Det var på dette møtet man bestemte å markere 23. april som en europeisk anti-rasistisk dag. Den 23. ble valgt fordi dagen falt sammen med presidentvalget i Frankrike, hvor den ekstreme ytre høyre-politikeren og rasisten Jean-Marie Le Pen og hans Nasjonalt Front fikk 12 prosent av stemmene.

LÆR AV HVERANDRE

Salimi trekker fram to hovedpunkter som man så langt er enige om å konsentrere seg om i det europeiske anti-rasistiske arbeidet:

— For det første må vi vise solidaritet med hverandre i forskjellige land, og bevisstgjøre om situasjonen i andre land enn vårt eget. Under stortingsvalget i Norge i 1989 ventet vi f.eks. å få støtte fra anti-rasister i resten av Europa for markeringer mot rasisme i Norge. Det andre er at vi kan

ta rask kontakt med hverandre, og utveksle erfaringer og opplysninger, sier han.

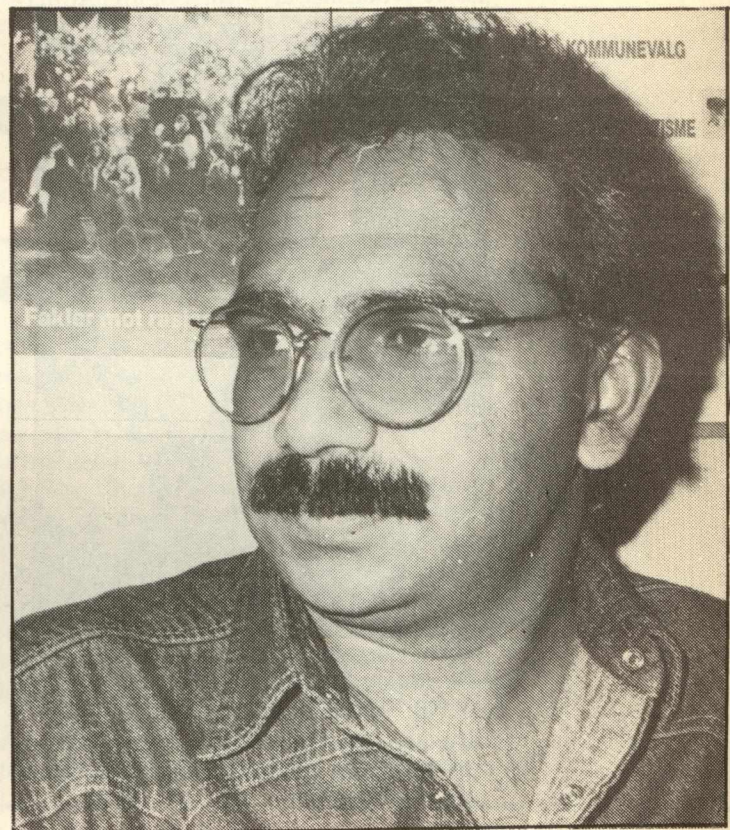
Det siste knytter han til at regjeringene ikke kjenner landegrensene når de ser til hverandres politikk før de vedtar lover og regler som fungerer rasistisk.

— Norske maktthavere lærer fra andre. Hvis vi har gode kontakter i andre land er det lettere for oss å legge opp en langsiktig strategi, understreker Salimi.

Khalid Salimi mener at anti-rasistiske organisasjoner i andre land har den del å lære av hvordan det anti-rasistiske arbeidet har blitt drevet i Norge.

— I Norge har vi bygd en flersidig anti-rasistisk kamp. Her på senteret har vi f.eks. drevet med kulturaktiviteter, vi har kvinnegruppe, svarte og hvite driver ting sammen. Vi har prøvd å samle alle aktivitetene i én anti-rasistisk front. Dette har vi lært fra England, for der var det ikke slik. I stedet var forskjellige grupper opptatt med sin egen lille bit, sier Khalid Salimi, og mener at Norge derfor ligger ganske langt framme i europeisk sammenheng når det gjelder det anti-rasistiske arbeidet.

Leif Steinholt

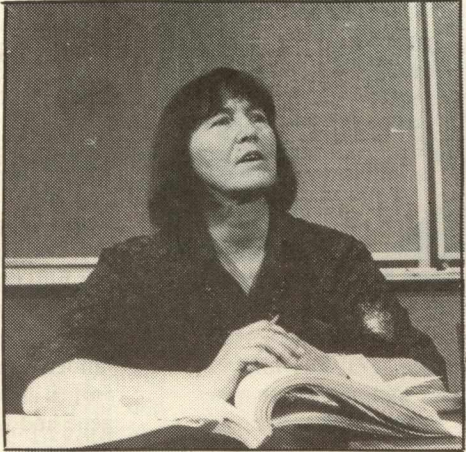

Khalid Salimi, leder for Antirasistisk senter, forteller om opptrapping av det anti-rasistiske arbeidet på tvers av landegrensene.

Hvilken side

AP-REGJERINGA

JUSTISMINISTER Helen Bøsterud la vekt på tre ting da hun skulle forsvare lovforslaget: Loven prioriterer familiejenforenin-

Justisminister Helen Bøsterud, politisk ansvarlig for statlig rasisme.

ger, bedrer rettsikkerheten, og innvandrerkvinnenes selvstendige stilling blir styrket.

I virkeligheten er det en lov som åpner juridisk for å hjemsende utlendinger som «ligger riket til byrde», og en lov som kan forandres løpende etter hvordan regjeringen finner det for godt. En lov som stenger grensene.

Uansett ullent politiker prat, praksisen levner ingen tvil om hva de vil. Det underbemannede Oslo-politiet prioriterer en storstilt passaksjon på Oslo Sentralstasjon, med ryggdekning fra Bøsterud. Fremmedpolitiet sender flyktninger hjem igjen. Asylsøkere blir gjort til en økonomisk belastning.

AP-regjeringa står for statlig rasisme.

FREMSKRITTPARTIET

— STORTINGSGRUPPA er for de hovedprinsippene som blir slått fast i forslaget til utlendingelov. Det er økonomiske hensyn som ligger bak en slik vurdering. I fjor brukte vi f.eks. 3 milliarder kr. på dette formålet. Vi mener Norge har såpass mange uløste problemer at vi først og fremst må

Fremskrittspartiet, her representert ved Eli Hagen, forsvare hovedprinsippene i lovforslaget.

løse disse. Det er Pål Bjørnstad, politisk nestformann i Fremskrittspartiets Ungdom, som sier dette.

— Vi må begrense innvandringen til ca. 1200 pr år. Disse skal vi ta imot fra FNs høykommisariat. Andre vil bli sendt til FNs leire. De som står i fare for å bli sendt hjem til drap må vi selvsagt ta imot.

— Vi kan også godt tenke oss en modell etter ordningen i Sveits, hvor de har korttids arbeidskontrakter, sier Bjørnstad.

FOLKEAKSJONEN MOT INNVANDRING

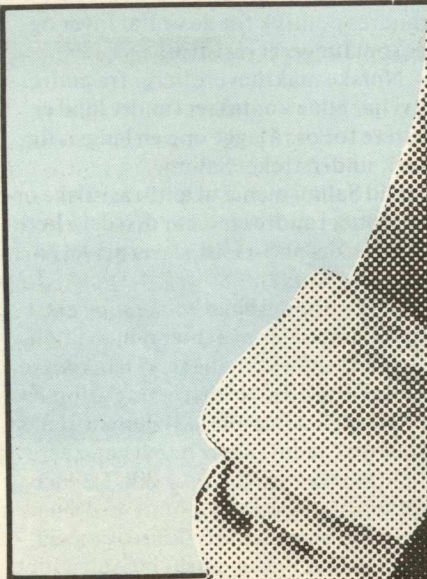

Arne Myrdal, Folkeaksjonen mot Innvandring, er fornøyd med regjeringas flyktningepolitikk.

ARNE Myrdal er leder for Folkeaksjonen mot Innvandring, og en sentral person i den ny-rasistiske bevegelsen i Norge.

Hva synes så Myrdal om regjeringens flyktningepolitikk?

— Bøsterud gjør en god jobb. Hun sender dem tilbake dit de hører hjemme. Vi er godt fornøyd med Bøsterud, sier Arne Myrdal.

velger de...

KVINNEORGANISASJONER

SPESIELT fordi lovforslaget ikke behandler innvandrerkvinner som selvstendige

mennesker, men som et vedheng til mannen, har det blitt reist kritikk mot loven fra kvinnebevegelsen.

Kvinnefronten og Foreign Womens Group er to kvinneorganisasjoner som har markert seg mot den nye utlendingeloven.

FAGBEVEGELSEN

DEN SISTE tida har deler av fagbevegelsen begynt å røre på seg mot utlendingeloven. Oslo Jern og Metall fattet f.eks. et skarpt vedtak mot loven på årsmøtet sitt.

— Loven framelsker rasisme, sier Ellen Stensrud, leder i Oslo Jern og Metall.

— Det er ikke tvil om at denne loven vil framelske rasisme dersom den blir vedtatt, sier Ellen Stensrud, leder i Oslo Jern og

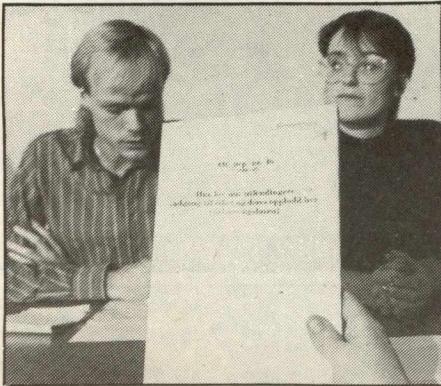
UNGDOMSORGANISASJONER

NORGES Godtemplar Ungdomsorganisasjons 5 000 medlemmer er kollektivt med i Aksjon Stans Utlendingeloven, som en av 17 organisasjoner. NGU er en religiøst nøytral avholds- og fredsorganisasjon.

— Grunnen til at vi har engasjert oss mot den nye utlendingeloven er at vi har et klart menneskesyn. Alle mennesker er like mye

verdt uansett hvor de kommer fra, sier Frode Grønvold fra NGU.

— Den nye utlendingeloven har ikke noe

Da Aksjon Stans Utlendingeloven ble stiftet i fjor høst.

globalt perspektiv. Visumtvang gir heller inntrykk av en politikk med rasistisk undertone, sier Frode Grønvold.

KRISTNE MILJØER

KRISTNE miljøer har vært en viktig drivkraft mot rasisme, og både prester og kristne organisasjoner har uttalt seg mot utlendingeloven.

— Det er ikke bare uproblematisk å la oss representere kristen-Norge. Vår holdning er nok representativ, men vi er bare et politisk parti med kristen grunnholdning,

sier Berit Alborg i Kristelig Folkepartis Ungdoms sentralstyre.

— Sentralt i kristendommen står nestekjærligheten. Vi vil sørge for omsorgen for hver enkelt og alle. Arbeiderpartiets forslag til ny utlendingelov er rasistisk. Vi står for en politikk som ikke ser innvandring isolert fra årsakene til den.

STUDENTORGANISASJONER

FLERE elev- og studentorganisasjoner har gått imot eller vært kritisk til lovforslaget,

bl.a. Norsk Studentunion, Norges Gymnasiastsamband, og Yrresskoleelevenes og Lærlingenes Interesseorganisasjon.

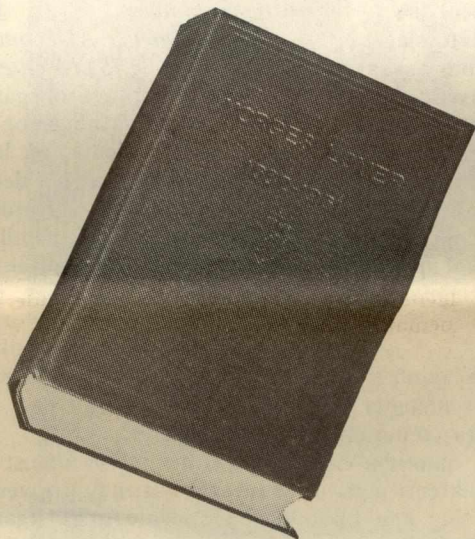
— I vårt yrke som sykepleiere lærer vi respekt for tradisjonelt svake grupper, eldre, folk som ikke klarer seg selv. Det er naturlig for oss å ta stilling til det nye forslaget til utlendingelov, for den angår også oss, sier Anne Røde, organisasjonssekretær i Landslaget for Norske Sykepleierstudenter, med ca. 5000 medlemmer. De er tilslutta Aksjon Stans Utlendingeloven.

JURISTER

EN REKKE jurister og advokater har uttalt seg mot utlendingeloven, både som enkeltpersoner og i form av opprop.

Vi snakket med John Tangen som har jobbet med Jussbuss' høringsuttalelse.

— Jussbuss jobber for svake grupper. Vi er hele tiden part mot myndighetene.

Denne loven vil gjøre jobben vår helt umulig. For med liten skrift nederst i hver paragraf står det at «Kongen kan gjøre anderledes i statsråd». Det betyr at regjeringen kan bruke loven som de til enhver tid vil.

— Vi har laget et eget lovforslag der vi legger vekt på rettsikkerhet og at hver søknad skal behandles skikkelig. Økonomiske begrunnelser styrer vi helt utenom, vi driver tross alt med mennesker.

Nicolay B. Johansen

DEN NYE UTLENDINGELOVEN

Utestenging

Oppholdstillatelse i Norge kan ikke søkes fra norsk grunn, men må søkes fra hjemlandet. Samtidig må du også ha skaffet arbeid og bolig i Norge når du søker. Denne regelen rammer de som er fattigst og de som bor lengst borte fra Norge.

Loven åpner for at politiet kan kontrollere pass og reisedokumenter (visum ol.) til utlendinger på fremmede flyplasser. Førere av fly og ferjer kan pålegges å sjekke reisedokumente-

ne til passasjerene. De gjøres også økonomisk ansvarlige for tilbakesending hvis utlendingene bortvises fra Norge.

Asylsøkere og flyktninger som mangler gyldige papirer, er dermed fratatt muligheten til å søke asyl i Norge. Dette må sees i sammenheng med at folk som kommer fra såkalte «flyktningsproduserende» land ikke skal få visum til Norge, og blir tvunget til å reise med ugyldige papirer.

Overdreven kontroll

Loven gir staten altfor vide ret-

tigheter til kontroll av utlendinger. Noen av kontrolltiltakene er også unødvendige og byråkratiske: Hvorfor må for eksempel utlendinger melde fra til politiet når de flytter, når alle som bor i Norge allerede er pliktige til å melde flytting til folkeregisteret?

Andre kontrolltiltak er politisk farlige, som legitimasjonsplikt for utlendinger. Eller det at privatpersoner kan pålegges å melde fra til politiet hvis de har utlendinger overnattende.

Dårlig rettssikkerhet.

Asylsøkernes problemer med å møte det norske statsapparatet er ikke blitt tatt alvorlig. De blir ikke sikret skikkelig behandling av asylsøknadene.

Innvandrerkvinner som er kommet til Norge gjennom familjenforening blir ikke sikret sjølstendig status i lovverket. De kan kastes ut av landet hvis de separerer eller skiller seg fra sin mann før de har bodd i Norge i tre år.

Sosial og helsevesenet fritas fra taushetsplikten når det gjel-

der navn og adresse på utlendinger.

Det alvorligste i forhold til rettssikkerheten er at de rettighetene som loven faktisk sikrer kan oppheves av så diffuse grunner som «tvingende samfunnsmessige hensyn og av hensikt til rikets sikkerhet.» På denne måten vil utlendingers rettigheter være avhengig av skiftende politiske vinder. Det betyr konstant usikkerhet for alle torturerte eller forfulgte og truede som har kommet til Norge eller som prøver å komme hit.

AUFs nestleder Turid Birkeland i konfrontasjon med Torill Storvestre fra Rød Ungdom om forslaget til ny utlendingelov.

LEIF STEINHOLT

Enighet om en del kritikk av utlendingeloven. Uenighet i synet på regjeringa og statlig rasisme. Det var hovedpunkter da AUFs nestleder Turid Birkeland møtte Torill Storvestre fra Rød Ungdom for å diskutere forslaget på ny utlendingelov og norsk rasisme. Men skrive under på oppropet til Aksjon Stans Utlendingeloven ville Turid ikke gjøre.

— Et hovedproblem er å få reist en diskusjon i den gruppa vi representerer, nemlig arbeiderbevegelsen. Vi har en egen aksjon, «Aksjon hjerterom», som står for holdningsskapning i vårt eget miljø. Det trengs mye aktivitet mot rasisme, og alle trenger ikke å være med på alt.

RESTRIKTIV

— *Hva mener dere er grunnen til at regjeringa legger opp til en så restriktiv flyktningepolitikk?*

— Den har blitt restriktiv fordi myndighetene har frykta «fremmedfrykten», og valgt en defensiv måte å møte den på, svarer Turid.

— Hvis man frykter «fremmedfrykt», sier man ikke at 75 prosent av flyktningene sniker seg inn i Norge, repliserer Torill.

Turid: — Jeg er enig i det, og det har vi også terpa på.

Torill: — Alikevel sier dere at det ikke er statlig rasisme.

Turid: — Det kan gi rasistiske utslag. Men det har ikke vært intensjonen.

Torill: *Intensjonen er utestenging.*

Turid: — Nei, intensjonen har vært å gi asyl til de som trenger det mest.

— *Da mener du at regjeringa har en hovedintensjon til flyktninger og innvandrere som er positiv?*

— Ja, jeg tror det. Men også at de har valgt gale midler, svarer Turid.

IDEOLOGI

Torill legger vekt på at lovforslaget må sees i en større sammenheng:

— I dag ser vi et gigantangrep på folks rettigheter, som lønnsloven, voldgiftsdommer, viktige prinsippssaker. Dette skjer for å få folk til å godta at de mister elementære rettigheter. Det er en ideologi som er nødvendig for å opprettholde folks «kriseforståelse».

Turid slår raskt fast at dette er hun grunnleggende uenig i:

— Jeg har en annen ideologi, en annen forståelse av samfunnet enn du. Det er der hovedskillet mellom Rød Ungdom og AUF går.

Og det var begge enige i.

Leif Steinholt

Duell om utlendingelova

Det positive med lovforslaget er at det sier en del bra om saksbehandlingen for asylsøknader, om rett til tolking, og om flyktningers rettssikkerhet. Blant de mest negative punktene, er forslagene om passtvang, visumreglene, at f.eks. sosialarbeidere ikke skal ha taushetsplikt om innvandrere, og at innvandrere skal ha meldepplikt. Loven overvurderer myndighetenes behov for kontroll, sier Turid Birkeland.

Torill er enig i de kritiske punktene. — Det siste preger loven, og er et uttrykk for at den står for en permanent innvandringsstopp. Samtidig er den en lov med vide fullmakter til myndighetene. Det gjør at ting kan bli verre ved at myndighetene bare tar rene kontrollhensyn, sier hun.

STATLIG RASISME

— *Er det statlig rasisme i Norge, og står utlendingeloven for en slik politikk?*

— Det er for sterkt å si. Men innvandringsstoppen gir en rasistisk virkning i praksis. Som fullmaktslov kan loven gi det. Men loven som sådan representerer ikke statlig rasisme, sier Turid.

— Hvis vi ser på holdningene blant folk, må vi spørre om hvor de kommer fra. Folkeaksjonen mot Innvandring bruker Helen Bøsteruds uttalelse om at 75 prosent av flyktningene er økonomiske snikinnvandrere, sier Torill.

SKILLELINJENE

— *Hvor går skillelinjene mellom de kreftene som virker mot og for rasisme i Norge i dag?*

— Det er de klassiske: Den ene sida sier at innvandrere og flyktninger betyr problem og fare, mens den andre ser på dem som en ressurs.

— *Hvor setter du AP-regjeringa i forhold til dette?*

Turid tenker seg litt om før hun svarer: — Jeg vil si den ligger pent i midten. Den må komme med klarere standpunkter for å komme på rett side. Det nytter ikke å være «nøytral» mot Carl I. Hagen.

— I løpet av det siste året har AP-regjeringa sjøl gitt Hagen argumenter som han tjener på, og praksisen deres viser det samme. Regjeringa står for en politikk som forsvarer overgrep fra politiet mot folk med mørk hud, sier Torill.

— Det er rimelig å snakke om regjeringa si holdning når vi snakker om AP. Men rundt i lokal- og fylkeslag er det mange som har uttalt seg mot utlendingeloven. Det skjer ting i partiet, svarer Turid.

For Turid er det innlysende at APs utgangspunkt må være et positivt syn på innvandring, ut fra sosialdemokratiet sin ideologi.

— Jeg tror regjeringa har ideologien, men de er for defensive. Derfor er det viktig at AUF og andre kan påvirke dem gjennom arbeiderbevegelsen. Og i ideologi og tradisjon tilhører AP en anti-rasistisk bevegelse, sier hun.

PPOBLEM?

Turid Birkeland avviser at innvandring er et økonomisk problem for Norge.

— Men det er innlysende at det er et spørsmål om Norge er i stand til å absorbere nye kulturer, og om myndighetene har en politikk for å møte det, sier hun.

— Men justisministeren forsvarer politiets passaksjon på Oslo Sentralbanestasjon. Når folk ser Dagsrevyen og får lagt fram myndighetenes syn på innvandring som et problem som vok-

ser får de det samme synet sjøl. På den måten går AP-regjeringa i spissen for å gjøre det til et problem, sier Torill.

Turid svarer:

— Jeg har sjøl blitt møtt med «Bøsterud-argumenter», og jeg ser at de ikke er riktige. Men hvis det er rasistiske tendenser i samfunnet, spør man om Norge kan absorbere flere innvandrere og flyktninger. Så har regjeringa valgt å ikke tro det. I frykt for at det skal skje raseopptøyer har man valgt det ståstedet. Jeg mener det er galt, men det betyr ikke at det er rasistisk.

AKSJON

— *Når AUF har såpass mange kritiske punkter, hvorfor er dere ikke med i Aksjon Stans Utlendingeloven (ASU)?*

— Vi har ikke tro på parola om å «stanse loven», og mener det beste vi kan gjøre for saka er å jobbe internt. Og spørsmålet er ikke hvor man er med, men hvor vi oppnår mest. Vi har jobba mye i forhold til vår fraksjon i justiskomiteen, og tror vi oppnår mer konkrete ting der. Dessuten ville vi miste seriositet overfor justiskomiteen hvis vi deltok i aksjonen, svarer Turid.

Her bryter Torill inn:

— Et hovedformål med ASU er å vekke en offentlig debatt, for så lenge det ikke er det, kan politikerne skyve «folkeflertallet» foran seg.

Turid svarer:

AKSJON STANS UTLENDINGELOVA - LANDET RUNDT

Forslaget til ny fremmedlov som skal vedtas nå på våren møter stor motgang landet rundt. En tur rundt i landet viser at ungdom har stilt seg i spissen for å få det trukket.

I Bergen har de planene klare for den anti-rasistiske jobbingen. Stiftelsesmøte fant sted den 24 Februar, et mangfold av organisasjoner sluttet seg til.

— Aksjonen har en gruppe som skal arrangere skolebesøk, debattmøter og har kontakt med pressen. Vi skal også prøve å arrangere et konfrontasjonsmøte med folkbevegelsen mot innvandring.

— Hver Lørdag arrangerer aksjonsgruppa stand, og vi markerte oss 19 Mars med stand, da det var internasjonal festdag mot lovforslaget i Bergen. I tillegg har vi løpeseddelaksjoner til Filmen «Cry freedom».

— Kulturgruppa skal arrangere flerkulturell fest, der anti-rasistiske arbeidet dreier seg mye om å gjøre de andre kulturrene synlige, så ikke fordommene får råde. Det er Pernille Friis-Lothe, sentral i ASU i Bergen, som sier dette.

Fra Tromsø kan lederen i den lokale ASU, Rune Ytreberg, fortelle om stor aktivitet.

— 23 April hadde vi Guri Larsen og formannen i Stortingets justis komité, Inger Prebensen som innledet til debatt. Et fullstappa lokale fikk se at Inger Prebensen prøvde å forsvare lovforslaget. Vi klarte bare sånn passe å knuse henne.

— Vi hadde stiftelsesmøte 13 April med 70 folk, hvor 15-16 organisasjoner tilslutta seg. Bare Unge høyre og Senterungdommen er ikke med. FrpU ble ikke invitert.

— Hver Lørdag skal vi ha stand, med tilbehør. Videre skal vi prøve å ha kulturarrangementer, og jobber med å opprette en

revy- og en sanggruppe.

Vi skal markere oss 1, 8 og 17 Mai, ha høring den 14 og aksjonsuke fra 22 til 29 Mai. I tillegg jobber vi med et Norge for alle arrangement, - i Wergelands ånd.

— ASU i Trondheim faller sammen med Anti rasistisk gruppe, og hadde stiftelsesmøte i Februar med masse folk. De som er særlig aktive er SOS rasisme, det var disse som jobba mest med fakkeltøget, som samla 800 stykker i forbindelse med FN's internasjonale dag mot rasisme. Vi planlegger også å markere 17 Mai på en skikkelig

måte, sier Dagfinn Hertzberg, sentral i ARG/ASU og leder i Trøndelag Rød Ungdom.

Etter en del diskusjon om organisasjonsformen, har ASU i Oslo kommet igang for alvor. Lene Schrøder sitter i arbeidsutvalget.

— De tilslutta organisasjonene jobber mest hver for seg, parallelt med standvirksomhet hvor vi samler inn underskrifter. Dette er en underskrift aksjon som skal stoppe utlendingeloven. Ved å markere oss på gata får vi også debatt, folk må ta stilling. Dette er det viktigste vi kan gjøre nå.

ASU i Oslo sendte også en betydelig delegasjon til demonstrasjonen mot Folkebevegelsen mot innvandrings landsmøte i Arendal 23 April.

En liten rundte til de store plassene viser at regjeringens forslag til ny utlendingelov virkelig har fått utløst kreftene til den «late ungdommen». Signalet skulle være klart: Stans utlendingeloven!

Kathrine Malmø
Nicolay B. Johansen

Toppenes lov

Arets tariffoppgjør endte som kjent med lønnslov. For knapper og glansbilder ble den lokale forhandlingsretten solgt, og elementære demokratiske rettigheter i fagbevegelsen satt ut av spill. Det norske borgerskapet med LO-ledelsen, NAF og AP-regjeringa i spissen, har prøvespilt sine nye kort. Ikke bare i spillet om tariffoppgjøret '88, men i det store om omfordeling av verdier mellom klassene i Norge. Godtar arbeiderklassen å bli frarøva den lokale forhandlingsretten uten for mye bråk, åpner det seg uante muligheter for borgerskapet til å tyne arbeidsfolk i framtida. Logikken er enkel; tar du den? så tar du den!

Lønnslova, eller Lov om inntekt- og utbytteregulering som den så fint heter, burde ikke komme overraskende på noen. Lenge før tariffoppgjøret starta, var toppene på banen. Gro Harlem Brundtland proklamerte femprosentsgrensa som det maksimale av hva landets økonomi kunne tåle, og finansminister Gunnar Berge satte fingeren på den lokale forhandlingsretten, og forklarte faderlig at DER ligger roten til alt som er vondt og vanskelig i vår skakkjørte økonomi. Applausen fra det gode selskap uteble da heller ikke.

Kort fortalt går loven ut på at ingen skal ha lønnsøkning over 5% i 1988. I praksis ble dette et lønnstillegg på ei krone for de fleste, noen tiøringers ekstra for noen grupper i offentlig sektor. Ved oppgjøret i '89 skal avtalen opp til ny vurdering.

Loven skulle også inneholde inntektsregulering, det vi si regulering av utbytte på aksjer. I praksis var dette en stor bløff.

Da loven kom, gikk aksjekursene opp med 1,1 prosentpoeng, og skapte glede på børsen. Og børsens folk konkluderte da også med at «de færreste av de børsnoterte selskapene vil merke noe til restriksjonene.»

SUKKERBITEN

Den store sukkerbiten som skulle døyve den bitre smaken, er pensjonsreformen, også kallt promillereformen. Det høres fint ut med nedsatt pensjonsalder til 66 år i '89, og 65 år i 1990. Men for hvem?

For det første så er det prinsippielt tvilsomt når LO-NAF inngår særavtaler om pensjonsordninger, noe som burde være likt for alle grupper. For det andre så er det sørgelige saker vi står tilbake med når tåka har letta og den skrinne kroppen trer fram. Av 90 000 nye pensjonister i '89 og '90, er det 2 000, to tusen, som oppfyller kravene til nedsatt pensjonsalder. Av disse er 1/4 kvinner! (Dette er i følge NAFs mest positive beregninger.) Ikke bare har borgerskapet møyssommelig satt kriterier som ekskluderer 97% av pensjonistene. De har også klart å utradere kvinnene nesten 100%!

Det samme gjentar seg når det gjelder rentereformen. (Nedsatt rente med 1% på boliglån.) Av husbankens ca. 500 000 låntakere, er det bare 25 000 som får senka rente. Resten «fyller ikke kriteriene.» Dette er husbankens egne beregninger.

VERDIER SKAL OMFORDELES

Dette kan virke som om det er noe stort lureri, og det er akkurat det det er. Arbeidsfolk skal lures til å tro at vi tar ansvar for landets økonomi, og dermed

fellesskapet. I realiteten skjer det en enorm omfordeling av verdier mellom klassene. Når borgerskapet snakker om å ta ansvar for økonomien, mener de i realiteten sin egen profit.

Lønnsoppgjøret mellom LO og NAF er bare en av arenaene der dette spillet foregår. I tillegg skal det skjæres ned i offentlig sektor, bønder og fiskere skal flåes, den høye renta skal sikre sin del av profitten, og så videre.

For å gjennomføre denne politikken mest mulig smertefritt, så er det viktig å kontrollere fagbevegelsen. LO-toppene må være lojale overfor kapitalen, og mobilisere tillitsmannsjektet til støtte. Dette krever en avdemokratisering av fagbevegelsen, og et passivt grunnplan. Derfor angripes den lokale forhandlingsretten («vi ordner opp for dere»), derfor sendes ikke forhandlingsresultatet ut til uravstemming (det kunne bli stemt ned), og derfor slås det med hard hånd ned på all opposisjon i LO. Målet er at borgerskapet representert ved LO-toppene, NAF og regjeringa, uten innblanding fra «pressgrupper» og «bråkmakere», i det stille skal kunne kanalisere en større del av verdiene over til seg. På fint heter dette korporativisme; det skal skapes en stat i staten.

RUSKI MASKINERIET

Nå er det ikke sånn at alt dette går smertefritt for seg. Splittelsen går langt inn i det gode borgerskap. Professorer går ut og advarer mot «sterke korporative og udemokratiske trekk» ved måten dette er blitt gjort på. Høyesterettsadvokater anklager den norske stat for brudd på

ILO-konvensjonen, og til og med markedsliberalisten Carl I. Hagen er i mot lønnsloven.

Men verst for AP-regjeringa er protestene i fagbevegelsen. Allerede under forhandlingene sprakk forhandlingsdelegasjonen i 16 for, og 7 mot forslaget. De som stemte mot var såkalla tunge forbund, og hadde 70% av medlemmene innafor avtaleområdet bak seg. Styret i Sam.org. i Oslo fikk mistillit mot seg, og tusener gikk ut i streik.

Bare med et nødskrik ble det avverga at Haraldseth ble skvisa som 1.maitaler i Oslo, og at Sam.org. vedtok 1.mai-paroler mot lønnslova. Dette skjedde etter noe som ikke kan betegnes som anna enn regulært svik fra sentrale tillitsvalgte SVere i Oslo Sam.org.

SOSIALDEMOKRATIET I KRISE

Sosialdemokratiet i Norge er inne i ei krise. Medlemstallet går ned, det er opprør i offentlig sektor. Bønder og fiskere er forbanna, og opposisjonen i fagbevegelsen styrker seg. Propagandaen om kriseforståelse går ikke så lett inn lenger, og galluptallene raser. I denne situasjonen trengs syndebugger; en av disse er AKP(ml). (En annen er folket som ikke forstår sitt eget beste.) Dette skal vi være stolte av. Når Torbjørn Jagland maner til strid mot kommunistene i beste Haakon Lie-stil, viser at vi gjør en god jobb. 1988 er noe helt annet enn 1948, det må vi sørge for at den godeste Jagland og Arbeiderpartiet får merke!

Jarle Pedersen

To slags tog 1. mai

Arene 1860-70 i USA var prega av svære klassekonflikter, og åtte timers normalarbeidsdag var det sentrale kampkravet. Kampen for 8-timersdagen fikk stadig større omfang i 80-åra, og i 1886 ble American Federation of Laobor stifta med dette kravet som deres største kampmål.

På tampen av 1888 fatta A.F. of L. ei beslutning om generalstreik den 1. mai 1890 for erobring av åtte timers normalarbeidsdag i hele USA. Rundt samme tid vedtok i Frankrike den Nasjonale federasjon av arbeideryndikater å stille krav til myndighetene om minstelønn, 8-timersdag og internasjonal arbeiderbeskyttelse. Det ble og vedtatt ei henstilling til den forestående internasjonale arbeiderkongressen om å reise disse kravene i internasjonal målestokk.

Knappt hundre år før koalisjonen DNA, LO og NAF samles om en lønnslov som i sannhet er en bærer av Benito Mussolinis korporativisme og ei krigserklæring mot den norske arbeiderklassens frie forhandlingsrett,

åpna 14. juli 1889 den 2. internasjonale sin første arbeiderkongress i Paris, på hundreårsdagen for Bastillens fall. Kongressen løfta 1. mai fra en av mange datoer i kirkeåret, til å bli en dag for markering av klas-sens styrke — til en dag for felles kamp mot felles mål. 1. maidagens faner ble malt i flammende rødt.

Det flammende i rødfargen blekna etterhvert. Demonstrasjonene fikk en mer og mer fredelig karakter. Etter første verdenskrig utvikla 1. maimonstrasjonene seg i to retninger. På den ene sida fikk de under innflytelse av den kommunistiske internasjonale og dens partier et voksende revolusjonært innhold. På den andre sida ble de sosialdemokratiske 1. mai-demonstrasjonene mer og mer offisielle og statsbærende.

Etterkrigs-Norge sto til langt ut i 60-åra i klassefredens tegn. Sett bort fra kommunistjakta på 50-tallet var det lite politiske og faglige konflikter. Men med

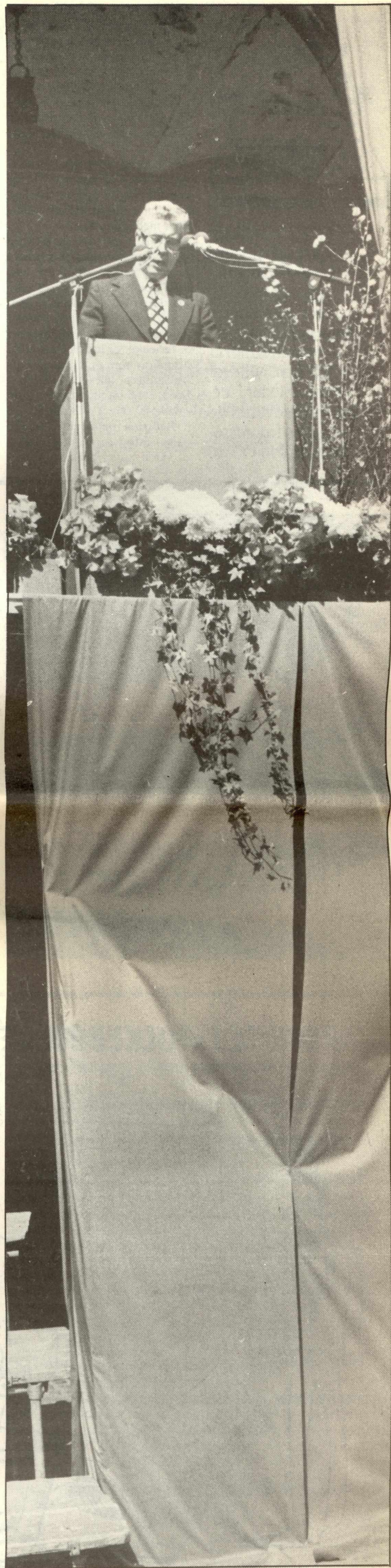
60-åras økende radikalisering av studentbevegelsen, begynte det harmoniske bildet å slå sprekker. Igjen ble 1. mai en dag hvor progressive krefter allierte seg, og holdt svære markeringer, som motpol mot sosialdemokratenes statsbærende arrangementer. Faglig Enhet og Faglig 1. maifront-togene gjennom 70- og 80-tallet har markert seg mot imperialisme og for internasjonal solidaritet, reist krav, og vært konsekvent i sitt forsvar av folks levestandard og levevilkår. Alliansen har blitt breiere med åra, flere og flere har slutta seg til i berettiga harme og i opposisjon mot systemets forvaltere.

En av DNAs ideologer, partisekretær Thorbjørn Jagland, gikk i vår ut i Aftenposten med ei oppfordring om klappjakt på AKPere i fagbevegelsen, fordi de med bakgrunn i sitt udemokratiske sinnelag vil konservere velferdsstaten, og som følge av det vil den brytes ned. Det er viktig å forstå hva mannen egentlig mener. I klartekst sier

han at å opprettholde folks levestandard er å rive beina vekk under samfunnet. Omstilling og utvikling av det økonomiske systemet står i motsetning til folks behov. Det Jagland tydeligvis ikke forstår, er at på grasrota i fagbevegelsen gjærer en utbredt misnøye mot Jagland og hans like. DNA konserverer i sannhet ikke den såkalte veødfærdsstaten, de går tvert om i bresjen for å rasere folks levevilkår.

Det DNA har konservert, er sin sosialdemokratiske ideologi, som i årtier har fungert som et skydekke over den kapitalistiske utviklinga, men som nå begynner å bli glissent. Gapet mellom folks materielle virkelighet, og DNAs lyserøde årsaksforklaringer har blitt for svært. Framtidas regjeringstog på 1. mai vil måtte slite med stadig større passasjersvikt. For Jaglands rop mot spøkelser har liten virkning, da spøkelser bare åpenbarer seg for de troende, og de er det ikke mange igjen av.

Asgeir V. Ramsfjell

Tor Halvorsen, tidligere LO- og AP-topp.

Etter lærerstreik og lønnslov må målet være å få engasjert stadig flere i kamp mot nedskjæringer, og å knytte allianser, mener gjesteskribenten Mildrid Mikkelsen. Mildrid Mikkelsen er leder i Yr-kesskoleelevenes og Lærlingenes Interesseorganisasjon (YLI).

Våren er kommet. På nytt skal det pusses støv av skolebøker og gamle kunnskaper når vårens eksamener skal avlegges. I varme soldager kan det synes som roen nok en gang har senket seg over skolen, og i varmen kan nok den tidligere lærerkonflikten virke fjern.

Alikevel, lærerstreiken fortjener ikke å bli lagt på hylla før den har fått ei oppsummering. For den er høyst aktuell i disse tider med lønnslov.

Hvorfor var det så viktig å knuse lærerstreiken? Kravet fra lærerne på fire milliarder, var ikke noe enormt krav. Særlig når det i tillegg til lønnsforbedringer inneholdt arbeidstidsreduksjon, overtidsgodtgjørelse, 5. ferieuke for lærere over 60 år osv. Krav som mange andre arbeidstakere allerede har innfridd, og som regnes som selvsagte.

Redselen for at lærerne skulle bane vei for store lønnsoppgjør til våren var en forklaring som

ble brukt på regjeringens manglende vilje til å innfri kravene. Mye riktig er det nok i dette, men hovedårsaken tror jeg ikke ligger her. Hovedårsaken, tror jeg, ligger i to ting. Det ene er ønsket om å bygge ned det offentlige skoletilbudet og åpne for privatisering. Det andre er ønsket om å sikre seg større innflytelse over fagorganisasjonene.

PRIVATISERING

Tross fagre ord om satsing på den offentlige skolen fra alle politiske hold, så er virkeligheten en ganske annen. Over flere år har skolen vært tappet for økonomiske ressurser. Ikke minst lærerstreiken har vist at det ikke er noe ønske om å opprettholde et likeverdig skoletilbud for flertallet her i landet.

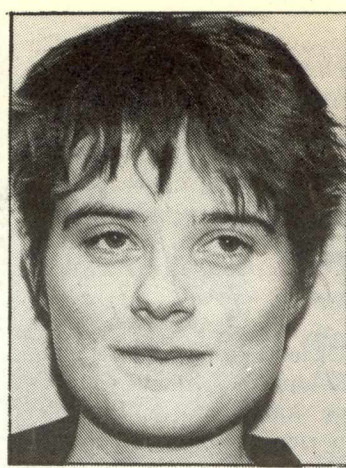
For et utarmet offentlig skoleverk vil bety økt privatisering, og på privatskolene vil ikke flertallet av norsk ungdom finne seg. Hva er det som er drivkraften bak denne utviklingen?

Drivkraften er behovet for endringer på arbeidsmarkedet, omstillingen av samfunnet. Det offentlige skoleverket skal få oppgaven å «utdanne» det laget som skal bli fleksibel arbeidskraft, og å oppbevare og formidle verdier til de arbeidsløse. Privatskolen skal på den andre siden utdanne ekspertene, de fagutdannede.

KONTROLL

Foruten nedbyggingen av det offentlige skoleverket, ga også lærerstreiken signaler om ønsket fra myndighetenes side om økt kontroll over fagorganisasjonene. Staten ønsket at saker som tidligere hadde vært forhandlingssaker skulle bli drøftingssaker.

I praksis ville det bety at staten kunne diktere resultatet, og at lærerorganisasjonene ble enda mere kneblet. Ønsket om knebling av fagorganisasjonene kan vi nå tydelig se blir fulgt opp gjennom lønnsloven, og angrep

Mildrid Mikkelsen.

mot den lokale forhandlingsretten.

Lærerstreiken ga mange signaler om hva vi kan vente oss framover. Den viste tydelig at mange goder som det for den forrige generasjonen var en selvfølge at velferdsstaten skulle gi, ikke lenger er en selvfølge. At vi framover må føre mange «gamle» kamper om offentlig skoleverk, offentlig helsevesen,

mot privatisering. I tillegg også forsvare demokratiske rettigheter.

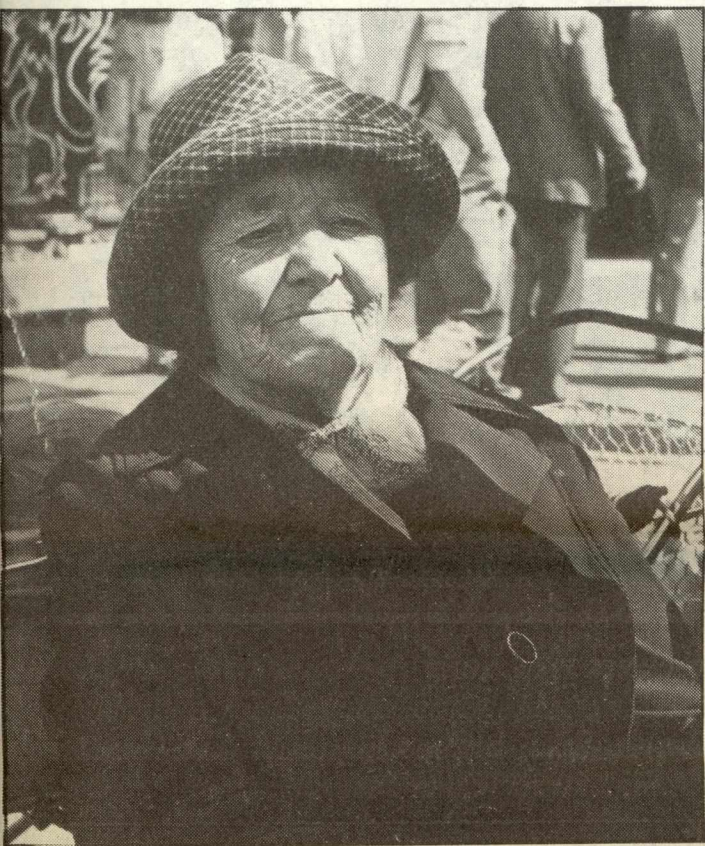
ALLIANSER

Å arbeide mot nedskjæringer er på mange måter en defensiv kamp. Men en defensiv kamp gjør det ikke til en mindre viktig kamp. Målet framover må være å få engasjert stadig flere i dette arbeidet, og få knyttet allianser.

For det er heller ikke tvil om at vi framover vil oppleve forsøk på splittelser. Vi så det i lærerkonflikten, da lærere, elever og foreldre skulle splittes opp og settes opp mot hverandre. Vi vil nok også framover se at ulike yrkesgrupper vil bli forsøkt satt opp mot hverandre, vi har rasismen.

Hvordan utviklingen går kan vi være med på å bestemme, gjennom aktiv jobbing. Dette arbeidet kan tvinge mange ut på banen, ikke minst politikerne. Tar du i mot utfordringen?

Mildrid Mikkelsen

Siste dans på Sagene

Erna Pettersen er hovedpersonen i Mette Hansen si bok «Det danser en gammel dame på Sagene» er 72 år. Ho er så inderleg lei av å bli

passa på av dei pliktskyldige ungane sine, av å bli umyndiggjort av alle som veit betre enn henne kva som er best for ho. Ho er gammal, men full av for-

arging over livet som holder på å fly frå henne.

Men Erna er ei opprørsk gammel dame som tar til orde mot det som er så fordømt hellig. Ho skriver leserbrev til avisa, ho held innlegg på møter, ho prøver seg endå til med eit foredrag i eldreforeninga.

Det viktigaste er likevel onsdagen på Stortingsplassen der ho på oppfordring frå barnet, Torunn, står og deler ut løpesedlar frå bestmødrer mot atomvåpen.

Eigentleg likar ho det ikkje, ho liker ikkje dei vellykka pelskledde bestemødrene frå vestkanten. Men ho står på heile hausten og deler av neste vår. Litt fordi ho er blitt trekt med, men mest fordi det betyr så mykje for Torunn. Torunn er nemleg den einast som tar ho slik ho er, som ikkje skal bestemme over livet hennar.

Slett ikkje alle dagane er like lette i Erna Pettersen sitt liv. Det

hender ho står opp fleire gonger om natta for å sjekke om døra er låst og om tjerialarmen er på. Det hender at ho ikkje kjem seg ut på sin vante kveldstur, og at det blir litt stusseleg rundt henne.

Då er det godt å ha Erling som Erna møter ut i parken. Ein brunbarka kar med gode hender. Han kjem heim til Erna, og Erna ordner til for dei to.

Ho dresse Erling opp i nye kleder, ho «låner» han nokre tusenlapper, og ho spandrer tur på dei to til Kanariøyane. Det er etter ferieturen han gir henne gonore. Men som ho seier; det er som blåbær å rekne mot alt det ho fekk igjenn.

— Og det er det som er så godt med den gamle dama som danser på Sagene. Ho er så stolt og ho har så mykje liv i seg. Erna Pettersen er ei dame til å bli glad i.

Jorunn Storehaug

ÅRSMØTE I «FOLKEBEVEGELSEN» MOT INNVANDRING:

SOMMARLEIR

Raud Ungdom arrangerer sommarleir 17. til 23. juli på Strandheim leirstad på Nærnes (ca. 1 time fra Oslo).

Hovudtema:

Imperialisme/rasisme.

Mange seminarer, bl.a.: Homsekamp, AIDS, Operasjons Dagsverk og Sør-Afrika.

Har du lyst til å kombinere ferie og politikk med gode bademuligheter, spennande diskusjonar i små grupper, kultur, mange nye folk?

Meld deg på!

Prisen, 750 kr., dekker både mat og overnatting.

Ja, eg blir med på Raud Ungdoms sommarleir!

Namn:

Adresse:

Postnr./stad:

Alder:

Sendast til: Raud Ungdom, Postboks 610 Sentrum, 0106 Oslo

Har han noe å si

Dette spørsmålet blir man ofte fristet til å stille seg når man leser tegneserier. Hvor mange ganger har du ikke åpnet en tegneserie med flotte tegninger, bare for å finne ingen verdens ting?

Det er dessverre en gjennomgående tendens i tegneserieverdenen at det er langt mellom de gode historiene. Som oftest har skaperne av en serie absolutt ingenting på hjertet. Og da blir jo leseropplevelsen deretter, ganske tom. Det er jo ikke nødvendigvis gitt at man kan fortelle selv om man kan tegne. En som ikke kan tegne, men til gjengjeld fortelle, er Pierre Christin.

Christin har skrevet manus for svært mange franske serie-tegnere, bl.a. Enki Bilal («Jakten»), «Byen som ikke eksisterer» og «Den sorte ordens falangister») og Annie Goetzinger («Ad egne spor», «Pigen fra Æreslegionen»). Mest kjent er han vel for samarbeidet med Jean Claude Mézières og serien «Linda og Valentin». Til daglig foreleser Christin i journalistikk, og han har også skrevet en rekke romaner.

Og dette går tydelig fram av tegneseriene han har skrevet manus til. Han veit åssen historier skal fortelles, og han har også noe å si. La oss først se på «hovedverket».

SCI-FI MED MENING

«Linda og Valentin» har til nå kommet i 12 album. Serien var opprinnelig en science-fiction-serie, mest for barn. Etterhvert som årene har gått og heftene kommet, har fortellingene kom-

«Jakten» av Christin/Bilal.

met stadig mer ned på jorda, og de aller minste ungene får vel ikke så mye ut av de siste heftene i serien.

Hovedpersonene er ansatt i rom-tidstjenesten og farter rundt på stadig nye oppdrag. Noen må jo passe på universet, og hvis ikke jorda gjorde det, hvem skulle gjøre det da? Heftene er fulle av motsetninger. Og nettopp dette er ganske uvanlig i tegneserier, ihvertfall de beregna på barn og ungdom. Det er nemlig motsetningene mellom personer og grupper i befolkninga som driver seriene framover, ikke den mannlige

hovedpersonens seksualliv. Disse motsetningene er framstilt med tydelige paralleller til vår egen tid. Christin har uttalt i et intervju at han ikke kan kalle seg revolusjonær, men at han er interessert i hvilke krefter som forandrer verden. Og det er jo nok til å skille han ut fra den sto-

«Ad egne spor» av Christin/Annie Goetzinger.

re massen av forfattere. Hvor mye dette kommer tilsyne i historiene varierer endel, men det er hele tiden gode historier det er snakk om. De er aldri likegyldige.

Forholdet mellom de to hovedpersonene er også verdt å legge merke til. Linda er en av de få positive kvinnefigurene i tegneserieverdenen, selv om serien begynner å bli noen år gammel holder hun mål enda. Hun er den ettertenksomme av de to, den som prøver å skjønne hva som foregår og se sammenhengene. Valentin derimot, har det med å buse på og heller pøse på med litt mere teknologi hvis alt skjærer seg. Full blir han også, i ett av heftene.

EN STERK DAME

I samarbeid med Annie Goetzinger har Christin laget albumene «Pigen fra Æreslegio-

«Linda og Valentin: Tordenkilen fra Hypsis» av Christin/J.-C. Mézières.

nen» og «Ad egne spor». «Pigen fra Æreslegionen» er historien om ei jente fra et borgerlig hjem, fra hun vokser opp til hun flere år seinere skal prøve å stå på egne bein som enslig mor. I mellomtida har hun vært gift med en offiser, vært med han til et krigsherjet Afrika, blitt enke, blitt elskerinne for et råskinn av en yrkessoldat, vendt hjem, blitt fabrikkarbeider, blitt kontaktet av «Kvinnefrontere» i Paris, prøver til slutt å orientere seg i verden på egenhånd.

Omtrent så skjematisk er faktisk historien. Den er preget av at Christin her prøver å si noe lurt om en verden han ikke kjenner så mye til, nemlig damenes.

Historia består stort sett av påstander, og jeg har problemer med å tro at selv franske borgerjenter kan være så tanketomme som hovedpersonen her.

I det neste albumet de laget sammen, «Ad egne spor», går det imidlertid langt bedre. Kanskje er det tegneren som har hvasket han noen ord i øret. Goetzinger er nemlig en barsk dame, og har laget et par gode småhistorier på egenhånd og sammen med andre manusforfattere. En av dem kan du se i albumet «Menneskerettighetene». Åssen det nå enn er, i «Ad egne spor» har de fått det til. Det er historien om Naima, førstegenerasjons fransk og med nord-Afrikanske foreldre. Naima lever på en nedlagt jernbanelinje som går rundt Paris, og heftet beskriver hverdagen hennes, men også fortida og drømmene om framtida. Verden har lite å by på for en som henne. Naima passer rett og slett ikke inn, hverken som kone for arvingen til godteributikken, kontordame med bleika hår og

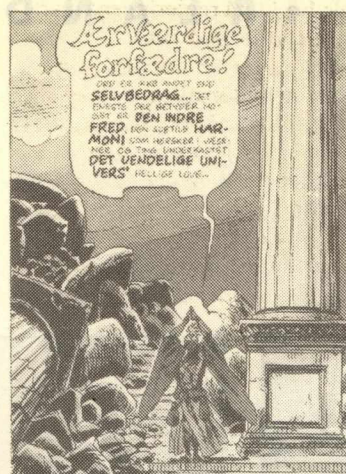
«Ad egne spor» av Christin/Annie Goetzinger.

fransk utseende eller prostituert. Og andre alternativer finnes det visst ikke for arabiske jenter i Paris. Hun hopper tilslutt på et tog og forsvinner både fra byen og historien. Men først har hun blitt en levende person for leseren.

MESTERVERK

De tre albumene med Enki Bilal er alle kraftig politiske. I «Byen som ikke eksisterer» er det forskjellige former for «venstre»-tankegang som får gjennomgå. I en liten fransk by ligger grunnleggeren av den lokale hjørnesteinsbedriften for døden. Samtidig er det snakk om nedleggelse av fabrikken, og arbeiderne har gått til okkupasjon av fabrikken. I aksjonsledelsen går bølgen høyt mellom Moskva-kommunister og trotskister. På sidelinja står konene og ser på. Og så skjer det umulige. Når kaksen dør kommer hans invalide datter inn fra kullissene og tar over styringa med uventet og hard hånd. Ingeniører, komunepamper og fagforeringsfolk får nærmest et ultimatum. Hele byen skal legges ned! I stedet skal hun bruke gamlingens formue til å reise en ny by.

Ny arkitektur! Alt gratis! Full velstand! Og sånn blir det. Albumets styrke ligger i Christins politiske teft. De forskjellige personene og deres reaksjoner på det som skjer er overbevisende og avslørende beskrevet. Både utopister, vane-tenkere og andre liberalere får

«Linda og Valentin: Tordenkilen fra Hypsis» av Christin/J.-C. Mézières.

så ørene flagrer, og byen ser ut som et psykedelisk Aker Brygge der den ligger under glassklokka si.

«Den sorte ordens falangister» er en ide-roman. Emnet er vold og motvold, og voldens konsekvenser. Samtidig får Christin sagt noe om ny-fascistisk terror og den spanske borgerkrigen. Ramma er slik: En eldre journalist i Stor-Britannia får inn en melding om at en spansk landsby er massakrert av en organisasjon som kaller seg Den sorte ordens falangister, det er over førti år siden den spanske borgerkrigen tok slutt. Så trommer han sammen den gamle gjengen fra den Internasjonale Brigaden og legger ut på jakt etter falangistene. De er en blanda gjeng, en dansk minister, en italiensk politimann, en fransk sosietetsdame osv.

Dette er langt på vei en spenningsfortelling også, så jeg skal ikke rope mere av handlingen. Men underveis på kryss og tvers i Europa, får Christin diskutert den politiske voldens problem på en ganske intelligent måte. I et intervju i tegneseriemagasinet «Tegn» sier Christin at han har prøvd å vise at høyre- og vens-treorientert terrorisme er to alen av samme stykke. Dette kan vi sannsynligvis ta med en klype salt, heftet er ihvertfall ikke så lavpanna.

Det hittil siste resultatet av samarbeidet med Bilal er «Jakten», en fortelling om Sovjetunionen og øst-Europa etter krigen. På åpninga av tegneserieutstillinga i Oslo sa den franske ambassadøren at kulturminister Bakke burde anbefale heftet til utenriksminister Stoltenberg, ettersom det var den beste boka skrevet om Sovjetunionen etter krigen. Det var vel sannsynligvis litt drøyt sagt, men at heftet er bra er det ikke tvil om.

Alle øst-blokkas ledere er samlet til bjørnejakt i et dystert vinterlandskap i Polen. Gamle og eldre statsoverhoder er samlet under ørneblikket til den gamle russeren, som tilsynelatende er både døv og blind. Store deler av heftet er hans minner om hvordan han og de andre kom seg opp i de posisjonene de har. Og historia er spennende som fy. Det faller et skudd. Er det mord? Hvem skjøyt? Hvorfor? Som Christin sier selv i intervjuet i «Tegn»: «... et godt konsept er ikke nok når du skal lage tegneserier. Det må skje noe, og leseren må se at det skjer.» Og det gjør vi.

Serien om Linda og Valentin får på dansk, de to første heftene er også kommet på norsk fra Cappelen. «Ad egne spor» og «Pigen fra Æreslegionen» er begge kommet på dansk.

Kjetil Lenes

En loftsleilighet hvem vet hvor, inne-
stengt og rotete, skittent, men kjøkkenet
er reint og ryddig, badet er reint og ryddig,
på veggene i badet lysegrønn maling som
henger i laser. Et dusjkabinett med for-
heng, et vindu uten gardiner – utsikten
herfra er bare blå himmel – hvis du sitter
på doen. Det er sommer, en varm morgen
med svalende vind inn det åpne vinduet.
Hva foregår? Foran doen i hodehøyde,
kanskje litt lavere, er det utklipp fra et
blad, pornoblad. Egentlig et veldig pent
bilde, med en pen, naken jente hun ser rett
på deg, stående, hvilende på høyrebeinet
med armene hengene rett ned, hun bare
står der, foran et kamera, nei også foran
deg; det er i det før beskrevne badet at et
hannkjønn ikke onanerer, ikke mastur-
berer, men ronker, har gjort det en stund
nå, har vel alltid gjort det, vil vel alltid gjø-
re det, ronke ronke ronke ronke ronke
ronke, uten å komme til noen løsning, han
ser, nistirrer på den nakne jenta på veggen
foran seg og fantaserer alt hva han orker
- makter: jenta han stapper pikken inn i,
hun eksisterer og de puler nå. Men noen
løsning blir det ikke på saken - den uteblir
- tålmodig forsøker han å mane seg fram
seg fram til et seksuelt crescendo; han le-
ter etter det, han søker etter det - søker
leter etter. Forhuden er etterhvert blitt
rød og hoven og luktfull. Jeg lurar på om
han enser det?

TERJE ANDERSEN

Kamp på mange fronter

«Irland er et u-land. Britene fører krig i nord og har underlagt seg sør som en nykoloni. Eire (Sør-Irland) har 800 milliarder pund i utenlandsgjeld. Jeg vil si at Irland er en del av den tredje verden.» Mary Nelis, medlem av Sinn Fein, Derry.

Det er ingen allmenn enighet i Sinn Fein om at Nord-Irland er et tredje-verden land. Men fattigdommen og slummen er påtagelig. Bare det fattigste området i Europa, Sicilia i Italia, har en lavere levestandard enn Nord-Irland.

Her foregår en væpna frigjøringskrig kun 100 mil. fra Norge. Vi dro ned i forbindelse med minnehøytidelighetene for påskeopprøret i 1916 for å se hva som foregår i Nord-Irland i dag.

SKYT FOR Å DREPE

To uker før påsken, 14.mars, ble tre ubevæpnede IRA-medlemmer skutt ned på åpen gate av britiske soldater i Gibraltar. Britene har oppdaget at fengsling av republikanere bare øker kammoralen og den politiske bevisstheten deres. Derfor er briteres seinsteste taktikk å drepe IRA-folk istedenfor å fengsle dem.

«IRAs mål er å svømme som fisken i vannet, det vil si å føre frigjøringskamp med de nordirske massene som støttespillere. USA i Vietnam prøvde å ødelegge vannet fisken svømte i ved massedrap på befolkninga. I Nord-Irland prøver England å skille fisken fra vannet ved å fjerne fisken, -fysisk utryddelse av IRA-medlemmene.» (Mary Nelis)

«MOBBEN»

To britiske soldater ble henrettet av IRA før påske. De er blitt gjort til helter i engelske media. Soldatene «forvillet» seg inn i en IRA-begravelse. De tilhørte den samme avdelinga som myrdet IRA-medlemmene i Gibraltar, «Special Air Service». Hva skulle de i begravelsen? De var i sivil, men var bevæpnet. «Mobben» gjenkjente soldatene, dro dem ut av bilen og drepte dem. Folk vi snakket med i Nord-

Irland, mente at soldatene var på oppdrag for å likvidere ledere i Sinn Fein som deltok i begravelsen.

To soldater drept i Nord-Irland. Pressa er isjokktilstand. Når hyler avisene opp om briteres daglige vold i Nord-Irland? Om at barn blir drept av plastkuler? Om arbeidsløsheten, den økonomiske volden?

BRITISK APARTHEID

Nord-Irland blir ofte framstilt som et land der IRA kjemper de viktigste kampene, noe vi også hadde en forestilling om før vi reiste. Men folkets kamp er en helt annen, mye mer omfattende. Det er en kamp som i hovedsak går på de daglige rettigheter.

«Undersøkelser viser at det å være født protestant er en klar fordel i forhold til katolikker, -sikkerhet i arbeid, høyere lønn, type arbeid.» (Robin Percival, leder i Derry Sinn Feins fagforeningsdepartement.)

Englands konsekvente diskriminering av katolikker har mange likhetstrekk med Sør-Afrika. Gatekamper, fengselsprotester, angrep på begravelser, sensur, kampen for kulturell identitet, forskjellsbehandling av folk — likheten er slående.

Sør-Afrikas statsminister P. Botha sa: «Jeg bytter gjerne ut hele settet med unntakslover for en klausul i Special Powers Act (unntakslovene for Nord-Irland)».

KVINNEKAMP

Abort er forbud både i Irland og i Nord-Irland. 80% var mot i en folkeavstemning i Irland. Den katolske og den protestantiske kirka har et stramt grep på mange.

Innen den republikanske bevegelsen går det langsomt framover. Spørsmålet om abort vil oppnå 150—200 stemmer mot 400—500 på Sinn Feins

landsmøte. (Daisy Miles, SF, representant i Derry Samorg.)

«Alle revolusjonære bevegelser har et forræderi mot kvinnene i seg, se på eksempler fra frigjørings kamper over hele verden etter frigjøringa. Kvinnene tilbake til kjøkkenbenken.» (Daisy)

«SF har utvikla god, progressiv politikk på voldtekt, incest, vold i familien. Noen mener vi ikke kan bruke tida på disse spørsmålene. Den væpna kampen er overordna.» (Mary Nelis)

Vi ble inponert over disse tøffe kvinnene i SF som står på uansett fordommer og motgang. I et fattig Nord-Irland har kvinnene i stor grad deltidsarbeid om de i det hele tatt har jobb. Det finnes kun private barnehager og kvinnene tvinges tilbake til hjemmene.

Kvinnene i Irland og det irske folket må selv få utvikle en egen politikk, uavhengig av spesielt England.

PÅSKEMARSJEN

Minnehøgtidlighetene for påskeopprøret i 1916 ble markert av ti-tusenvis i Nord-Irland påske-søndag. Vi var i Belfast sammen med 3000 republikkanere og masjerte opp Falls Road i en ulovlig demo omringet av militæret og RUC i hundretall. Det som slo oss var alle de unge folk der. Mye gutter selvsagt, i egne korps.

Kampviljen var til å ta og føle på. Toget gikk til Milltownkirkegården der tre ble drept to uker tidligere i attentatet mot begravelsen av de tre IRA-medlemmene.

Vil England klare å vingestekke IRA ved mord-kampanjen sin? Eller vil mye frivillige bli mobilisert mot Englands okkupasjon og terror?

Etter turen er vi fristet til å svare det siste.

Jan Bringsrud

Nord-Irland
1988. Et okku-
pert land. For
britene trekker
seg ut, blir det
aldri fred i Nord
Irland.

CAMERAWORK

RUTE 80

Frå påskemars-
sjen i år. I
bakgrunnen en
av de mange
veggmaleriene
i Belfast.
«Væpna kamp,
folkets poli-
tikk-revolu-
sjon».

Til venstre:
Fra begravel-
sen mars-88 til
de tre IRA-
solatene som
ble myrdet av
britiske solda-
ter i Gibraltar.
Tre ble også
drept under be-
gravelsen og
angrepet var
sannsynligvis
satt i scene av
det nord-irske
«politiet» RUC.

CAMERAWORK

Begravelse i Craggan, Derry 1987. RUC omringa 250 sorgende og fyrte løs på kloss hold med plastikkuler. Hver eneste person innafor jernringen ble systematisk banket opp. Grunnen var at IRA hadde avfyrt en æressalve i denne begravelsen. At IRA viser sin styrke blir aldri tolerert.

CAMERAWORK

Fandenivoldske unger trosser RUC hele tida. Ikke uten risiko. Plastikkuler har drept et ti-talls unger siden de ble tatt i bruk i 1972

Et okkupert land

Irland ble kolonialisert av England på 1100-tallet. For 300 år sida var det store uavhengighetskamper i Irland som Cromwell slo brutalt ned. På samme tid kom skotske innvandrere til Irland og bosatte seg der, spesielt i den nordligste provinsen Ulster, og tok de beste landbruksområdene.

RELIGIONSKRIG?

Disse inntrengerne hadde en protestantisk religion, mens befolkningen i Irland overveiende var katolsk. Etterkommerne av de skotske innvandrerne har hele tida blitt favorisert av britene, hatt førsteretten til jord, arbeid og boliger. På denne måten har

britene skaffet seg en lojal alliert i Irland, nemlig den protestantiske delen av befolkninga, lojalistene.

Altså: Dette er ingen religionskrig. Skraper man litt på overflaten, finner vi ut at det er en nasjonal konflikt.

På den ene sida står den undertrykte irske nasjonen. På den andre sida står okkupasjonsmakta og deres håndtlangere, - lojalistene.

DELINGEN AV IRLAND

I 1916 kom det til et opprør i hele Irland mot det britiske herredømmet. Det førte til at britene måtte trekke seg ut.

Men England beholdt seks fylker i det nordlige Irland gjennom fredsavtalen i 1922. Her var lojalistene i flertall. Slik ble Nord-Irland til, - en kunstig deling av den irske nasjonen.

SINN FEIN - IRA

IRA - Den Irske Republikanske Arme har eksistert siden påskeopprøret i 1916. IRA kjemper mot den britiske okkupasjonen av Nord-Irland med en blanding av bygerilja og sabotasjeaksjoner mot britiske interesser.

Sinn Fein er et republikansk politisk parti som stiller til valg i både nord og sør. Ved siste valg oppnådde Sinn Fein ca 2% i sør og ca 12% i nord. Det siste vil si en støtte på omtrent en tredel av den katolske befolkningen.

30.000 SOLDATER

Nord-Irland 1988 er et okkupert land, en rein koloni der det føres en bevisst apartheid-politikk. I enkelte nasjonalistiske bydeler i Derry fks, er arbeidsledigheten rundt 80%.

Nord-Irland har rundt 1,5 millioner innbyggere. 30.000 britiske soldater er fast stasjonert for å sikre britisk kontroll. Det vil si dobbelt så mange soldater pr. innbygger som Sovjet i Afghanistan.

RUTE 80

«Du må komme til det fri Derry». Bak denne veggen var det en lang husrekke tidligere. Alt er revet, men britene turde aldri å rive denne muren. De forsøker å ødelegge skriften med malingsbomber i stedet.

CAMERAWORK

«Vi skal nok skyte deg!»

I Derry ble vi kjent med lederen for kulturdepartementet i Sinn Fein, Gerry OHara. Seint om kvelden første dagen vi var i Derry, kjørte han oss til en Bed & Breakfast. Dagen etter fikk vi høre hva som hadde skjedd da han var på vei hjem. En patrulje fra RUC (den nord-irske politistyrken) stoppet han og forhørte ham om alt de har lov å spørre om når de stopper noen på gata: Navn, adresse, fødselsdato og hvor du er på vei fra og til.

Yrket ditt har de ikke lov å spørre om. Da RUC-patruljen gjorde det, fikk de svaret «poet og tenker». Han fikk lov å kjøre videre med en hilsen fra en av RUC-mennene:

«Gerry, we will shoot you some day.» - Vi skal nok skyte deg en dag!

«ULOVELIG INFORMASJON»

Høsten 1987 var det spesielt ille.

Gerry OHara og mange andre Sinn Fein-folk ble daglig stoppet av RUC, ofte flere ganger om dagen.

Han noterte imidlertid i kalenderen dato og tidspunkt for hver gang han ble stoppet. En natt i oktober vandra han hjem og ble igjen stoppet av RUC. De tok dagboka hans og oppdaga notatene. På spørsmål fortalte OHara at det var for alle de gangene han hadde blitt stoppet.

«Dette er ulovelig innsamlet informasjon om sikkerhetsstyrkene,» fikk han vite. Han ble arrestert og holdt til klokka to på formiddagen neste dag.

Gerry OHara er ikke noe enkeltstående tilfelle. RUC har i praksis ubegrensede fullmakter. Denne politistyrken består utelukkende av protestanter og er Englands trofaste redskap og en støttespiller for de britiske troppene.

Statsfienden

For meg er sionisme lik rasisme, fordi den gir fordele til jøder og diskriminerer ikke-jøder. Det sier Michael Jackson (31) — sjøl jøde som bor i Jerusalem.

Som jødisk anti-sionist representerer Michael Jackson ei gruppe som er svært lita i Israel. For det han gjør, er å fornekte statsideologien som Israel bygger på. I et samfunn hvor *ideologisk fostring* spiller en så stor rolle, er dette mildt sagt å gå mot strømmen. Men om han ut fra staten Israels egen definisjon må regnes som «statsfiende», bygger ideene hans nettopp på å ta på alvor ordene om frihet, likhet og rettferdighet i erklæringa fra etableringa av staten Israel.

Hva var det som fikk Michael til å ta standpunktet som anti-sionist?

— Foreldra mine var sionister, sjøl om de var kibbutz-orientert og lent mot venstre. Det var det samme utgangspunktet jeg hadde da jeg var 14-15 år. Men etterhvert forandra jeg synspunktene mine. En ting som virkelig betydde mye, var militariseringa av det israelske samfunnet. Jeg spurte meg sjøl hvor det kom fra.

ENSRETTE SKOLE

Michael forteller at han også reagerte på den store ensrettinga i skolen.

— Ensrettinga kommer inn i alle slags fag, og du blir ikke oppmuntra til å tenke sjøl. Fra 1. klasse blir Bibelen studert på en svært ukritisk måte, sier han.

For å gi et eksempel, forteller han ei historie om et forsøk en som jobba i Undervisningsdepartementet gjennomførte.

Han ga 4.-klassinger i oppgave å tolke ei historie om den bibelske personen Joshua som tok kontroll over en by gjennom bruk av vold og terror. Men han ga dem historia i to versjoner. I den ene versjonen foregikk historia i Palestina, i den andre i Kina. Resultatet var at ungene rettferdiggjorde handlingene der de skjedde i Palestina, men tok avstand fra dem i Kina.

Det hører med til fortellinga at han som sto bak forsøket ble sagt opp fra jobben sin i Undervisningsdepartementet.

IDEOLOGISK STANDPUNKT

Da Michael begynte å orientere

seg i andre retninger enn sionismen, så han først på problemet som om det var sionismen som ble praktisert på en feil måte. Alternativet var en mer human sionisme.

— Da jeg begynte å komme i kontakt med palestinere, så jeg etterhvert at sionismen var rasistisk. Og 70-tallet var en periode med økt reaksjon i Israel. Det hadde også stor innflytelse på meg.

— Hvor stor betydning spiller anti-sionismen i Israel i dag?

— Svært liten. Å støtte den betyr at du har tatt et klart ideologisk standpunkt. Men mange på Israels venstreside ser på seg sjøl som non-sionister. Non-sionismen er ei slags gråsone, hvor de fleste går inn for ei tostatsløsning, en for jødene og en for palestinere. Dette i motsetning til anti-sionister, som vil ha en felles stat for jøder og palestinere hvor begge har like rettigheter.

— Hvor mye er anti-sionismen framme i den offentlige debatten i Israel?

— Som klare standpunkter, svært lite. Men det er elementer her og der, f.eks. i 1974 da FN erklærte sionisme som en slags rasisme. Dette ble totalt fornekta i Israel. Og i 1984, da den ekstreme høyre-politikeren Kahane ble valgt inn i parlamentet, provoserte det fram en diskusjon hvor det ble reist en del spørsmål i forhold til sionismen. Men det ble ikke reist av folk som definerte seg sjøl som anti-sionister.

UENIGHETER

— Føler du deg isolert for det du sjøl står for?

— Nei. Det er en del skarpe uenigheter i Israel, f.eks. om religion og om høyrevingen og fascisme. Det finnes en opposisjon av grupper som er anti-rasistisk, hvor de fleste regner seg som non-sionister. Her deltar også anti-sionister, og det er en viss sympati. Man deler f.eks. standpunkt om å være mot okkupasjonen av Vestbredden og Gaza.

Når det gjelder okkupasjonen, sier Michael at flere i dag innser at den ikke kan fortsette uforanderlig. Dette deler både venstre- og høyresida.

— Mens høyresida sier at vi må ha masseutvisning av palestinere fra Vestbredden og Gaza, sier venstresida blant sionistene

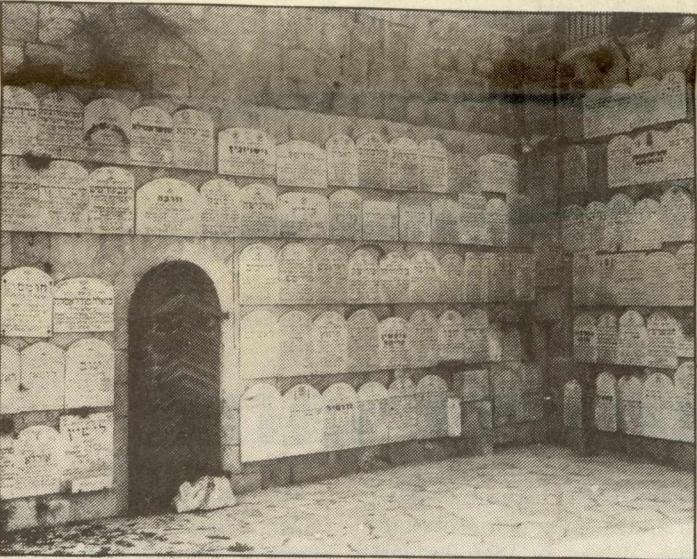
at vi må trekke oss ut, fordi jødene etterhvert vil komme i mindretall i Israel hvis okkupasjonen fortsetter. Det er mye av forskjellen mellom non-sionistene og meg. Deres tankegang er stort sett at de vil ha en egen jødisk stat.

— Hvor har du mulighet til å jobbe som organisert anti-sionist?

— Det finnes noen grupper i Tel Aviv, og en i Jerusalem. Og du har organisasjoner som Alternative Information Centre,

— Men jeg er for en svært vid definisjon av hva det vil si å være jøde. Du kan spørre hvem du vil, og alle svarer forskjellig: Religiøs, historisk, etnisk. Det som opptar meg mest, er det «apparatet» som definerer folk som jøder eller ikke-jøder, hvor ikke-jøder er diskriminert i Israel, sier han.

Samtidig mener han at jødene utgjør ei slags nasjonal gruppe, ikke ut fra religion, men ut fra fellestrekk i kultur, språk osv. Men en nasjonal definisjon

Fra Holocaust-museet i Jerusalem. Hver plakett symboliserer en jødisk landsby som har blitt ødelagt i jødeforfølgelser.

hvor jøder og palestinere arbeider sammen med å få ut informasjon om hva som skjer i Israel. Men jeg ser det mest i forhold til å jobbe mot saker som rasisme og okkupasjonen. Å organisere spesielt rundt anti-sionisme i dag gir ikke mening for meg. Aleine blir det for ideologisk.

IDENTITET

I utgangspunktet reagerer mange på sammenstillinga jøde og anti-sionist. For er ikke de to en uadskillelig enhet? Hva mener Michael skaper hans egen identitet?

— Å være jøde er noe som har basis i hva du er født til. For meg kommer det først og fremst fra foreldra mine. Og i noen situasjoner, f.eks. når jeg møter anti-semittisme — at jeg diskrimineres fordi jeg er jøde — identifiserer jeg meg mer som jøde enn i andre. Men generelt har jødisk identitet blitt mye utvikla i Øst-Europa gjennom jødeforfølgelsene, akkurat som undertrykkinga av palestinere

skaper en palestinsk identitet, gir ikke rett til å herske over andre folk.

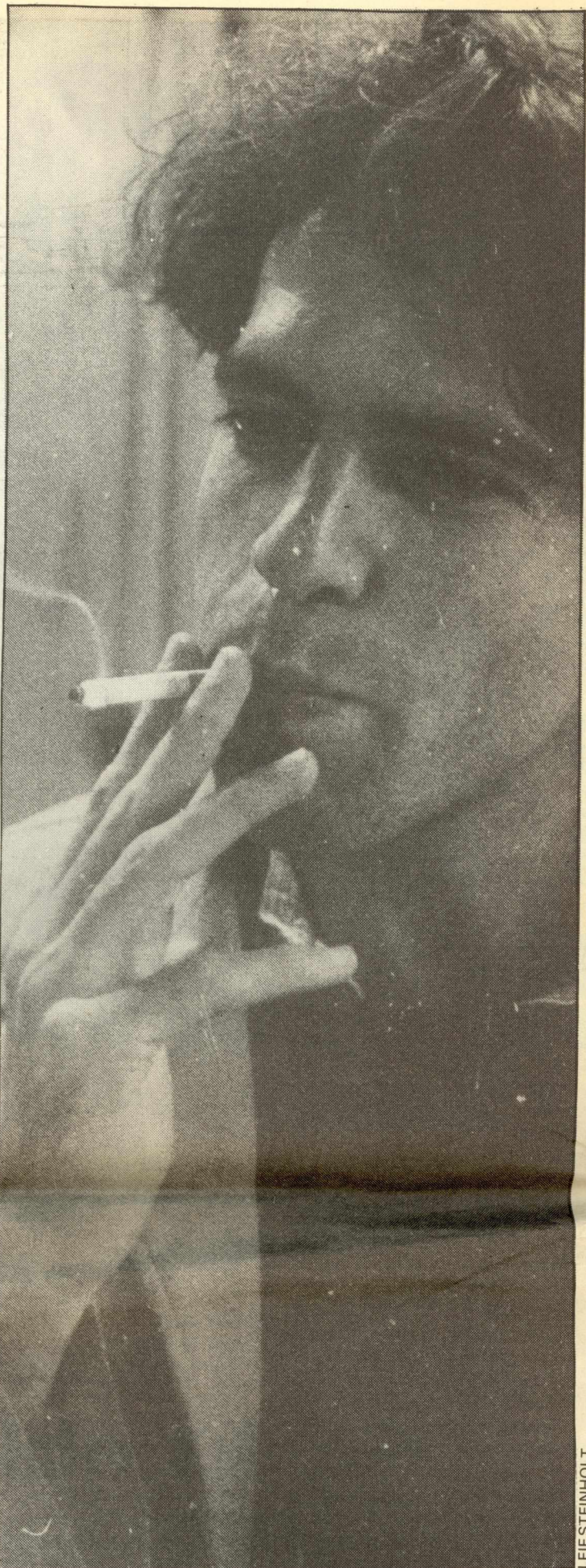
NY GHETTO

Michael forteller at mange av jødene som kom til Palestina før og etter 2. verdenskrig ikke var sionister, og det derfor var et sterkt behov blant de sionistiske lederne for å skape en felles identitet. I stor grad gikk man tilbake til fortida.

En viktig del av denne fortida er de borgerlige revolusjonene som rysta Europa fra slutten av 1700- og over i 1800-tallet. Mange jøder forlot ghettoene de hadde bodd i, etterhvert ble mange sosialister. Michael ser på på sionismen som en slags måte å holde fast på ghettoene, ved å gjenskape dem i en egen jødisk stat.

— Å si at jødene ikke har noen plass i Europa blir det samme som nazistene sa. Det blir som å ta anti-semittismen som noe gitt, sier Michael Jackson.

Leif Steinholt

— Sionismen blir som en måte å holde fast på de jødiske ghettoene, sier Michael Jackson, jøde og anti-sionist.

S I O N I S M E N

«Staten Israel vil være basert på frihet, likhet og fred slik som Israels profeter betrakta det; den vil sikre fullstendig likhet i sosiale og politiske rettigheter for alle sine innbyggere uten hensyn til religion, rase og kjønn; den vil garantere frihet for religion, samvittighet, språk, utdanning og kultur; den vil beskytte de hellige stedene til alle religioner; og den vil være trofast til prinsippene i grunnlaget til de Forente Nasjoner.»

Slik lyder det i erklæringa som 38 ledende jøder skreiv under den 14. mai 1948 i Tel Aviv. Da ble staten Israel erklært oppretta.

Forut for dette hadde FN 29. november 1947 vedtatt en plan hvor Palestina ble delt opp i en palestinsk og en jødisk del. Men i krigen som fulgte vedtaket om delingsplanen vant sionistene, og store deler av palestinernes del innlemma i Israel.

Sionismen var ei avgjørende drivkraft i opprettinga av staten Israel. Sionismen representerte jødernes visjon om en egen stat. Særlig etter 2. verdenskrigs Holocaust, hvor 6 millioner jøder ble myrda i nazi-Tysklands gassov-

ner, fikk sionismen et godt grunnlag for å vinne fram blant jødene.

Mellom 1881 og 1925 utvandra nesten 4 millioner jøder fra Øst-Europa. De fleste dro til Amerika og Vest-Europa. Utvandringa hadde nær sammenheng med at jødene ofte ble brukt som synderbukk av ulike europeiske herskere, og mange rømte fra jødeforfølgelser. Men en stadig økende strøm jøder dro til Palestina. Rundt begynnelsen av dette århundret ble flere og flere jødiske nybyggarsamfunn etablert der.

At jødene hadde ei religiøs tilknytning til flere hellige steder i Palestina, var en viktig årsak til at mange dro dit. Men organiseringa av en sterk sionistisk bevegelse spilte en avgjørende rolle.

Sentralt i den sionistiske ideologien står ideen om en stat eksklusivt for jødene. Det ideologiske grunnlaget til staten Israel er viktig å forstå for å se bakgrunnen for Israels brutale overgrep mot palestinere. Sionismen gjør ikke-jøder i Israel til annenrangs borgere. FN har da også gjort vedtak som kaller sionisme for ei form for rasisme.

Begravelse. Over 170 palestinere har blitt drept av Israel siden desember.

Israelske soldater med gummi-gassgranater som spretter og er vanskelig å hive tilbake.

Den palestinske kjempesteinen

Israel prøver nå alle midler for å knuse det palestinske opprøret. Israels siste trekk er utsulting. Palestinerne satser alt på selvberging.

Ramallah by på Vestbredden ser ut som en spøkelsesby. Gatene er tomme og butikkdørene stengt. På enkelte av dørene er det haket av et kryss. Krysset betyr at israelske soldater dagen etter vil sveise igjen dørene.

Butikkeierne startet like etter at opprøret begynte med å holde oppe butikkene i 3 timer. Israels svar var stenging, som vil resultere i sult. Markeder har blitt ramponert og de få butikkene som prøvde å åpne fikk maten forgiftet.

innhøstningen. Det organiseres skoler for barna. Skolene, UNRWA (FN)- og statskolene, brukes som fengsler.

Den skolen som nå organiseres, gir barna for første gang mulighet til å studere egen historie og kultur. Komiteene har også sett det nødvendig med en egen helsekomite. Denne har som mål gi opplæring i førstehjelp og hjelpe syke. Ved gassangrep har de også laget en evakueringsplan, for de med hjerte- og lungesyke.

ORGANISERING

I byer og landsbyer har palestinerne svart med å organisere seg. Hvert boligområde og større gate har dannet en komite. Komiteene har dannet flere underkomiteer.

I Ramallah kan vi se kvinner og menn, eldre og yngre, jobbe i hagene og i ledige grøntareal. Det skal plantes grønnsaker. Rundt de små åkrene bygger de steinmurer, for å hindre soldater i å ødelegge den ventede

BRUTALITETEN

Israel bruker i tillegg voiden for å utmatte palestinerne. Nesten daglig hører vi om demonstrasjoner og mange drepte.

Perspektivet ser anderledes ut når vi vet at mesteparten av dem er barn. De blir torturert og undertrykket av israelske soldater. Som utlending får du høre slike historier på hvert gatehjørne.

To gutter fortalte meg hva de opplevde en dag.

— Vi ble plukket opp på gaten av en militær patruljebil. Vi fikk bind for øynene og ble kontinuerlig banket av seks soldater. Vi ble kjørt ut mot et fjellområde. De tok av oss bindene og bandt oss sammen. Det var et stup like nedenfor. Vi fikk valget mellom å stupe utfor eller å bli skutt. Etter å ha blitt truet utfor, forsvant soldatene.

Guttene var 10 og 11 år gamle. De hadde begge fremdeles gipset bein og armer.

Demonstrasjoner skjer daglig på de okkuperte territoriene. Etter demonstrasjonene ser vi soldatene løpe rundt og arrestere alle mulige mistenkte. Selv om det er soleklart at de ikke har vært i noen form for demonstrasjon.

To kvinner med et lite barn på armen var blitt utpekt som mistenksomme. Den eldre moren som gikk lengre bak, fikk overlevert barnet, mens de andre ble kjørt vekk.

EN KJEMPESTEIN

Palestinerne kjemper med bare stein, men steiner kan ikke alene knuse den israelske hær. Kampen for rettferdighet har knyttet palestinerne sammen til en kjempestein.

Kun massivt inngrep kan hindre palestinerne. Allerede i dag har Israel flere soldater på Vestbredden enn i 1967. Spørsmålet blir om Israel har økonomiske midler nok.

Palestinere i Ramallah på Vestbredden demonstrerer og kaster stein mot okkupasjonssoldatene.

En palestinere som har kjørt forbi demonstrasjonen blir arrestert..

..og føres vekk av de israelske soldatene.

Tekst og foto: Geir Hartmann

HALVORBJØRNGÅRD

— Jeg er redd for å la meg overbevise, jeg kan ikke la meg frelse. Med frelst mener jeg...
.. blindt overbevist. Det er noen som bare bruker de klassiske svarene. Jeg må si jeg til nå allerede
har sett blindhets tegn i ml-bevegelsen.

En ekte 88'er

Da jeg ankom vårt avtalte møtested, satt hun og leste fag. Hun så meg ikke før jeg nesten hadde satt meg. Først da lot hun omverdenen distrahere henne ut av konsentrasjonen.

Når du ser henne tror du ikke hun daglig tar T-banen til skolen. Relativt usminket, sjal i håret og grønn vest utenpå fiolilla bomullsgenser. Antrekket tyder på en bakgrunn på Oslo vest. Faktum er likefullt at hun bor på Manglerud, - en gjennomsnittlig drabantby.

Live har tilbrakt en flakkende oppvekst på østlandet. Fra Årvoll i Oslo til Eiker, Gjøvik, tilbake til Årvoll og nå altså Manglerud. - Mellom blokk og rekkehus. Oppvekst i arbeidermiljøer hvor hun ikke ha funnet seg tilrette. For mor og far er akademikere, og det blir barna gjerne farget av. Live søkte heller til musiker miljøet, og spiller den dag i dag fiolin, - nesten på heltid vil hennes venner si.

1968 ER HISTORIE

— For meg beviser «68-opprøret» uttrykket at man er radikal i sin ungdom. I dag er de... *Hun lager en grimase som skal forestille dobbelthaker og former med hendene en stor mage.*

— Idag er et ikke mange som er sosialt bevisste. Men jeg tror at også «68» var en motebølge. Noen var såkalt bevisste, og så var det en bunch som hang med og lærte seg klisjeene. Alle de menneskene som var med, hvor er de nå? Vi ser hvor dypt det stakk. «68» betydde ikke politisk oppvåkning. De ville bare ha friere former for alt mulig. Samliv, sex, stoff - en skulle være mer tolerant, la seg inspirere av østens mystikk og sånn. Flower-Power er bare helt banalt i forhold til ml-bevegelsen. Denne hippie-bevegelsen sto ikke så sentralt i Norge, 70-åra ble mere preget av Vietnamkrigen og EEC kampene. Ml-bevegelsen la vekt på den politiske oppvåkningen og det undertrykte de andre strømningene i tiden.

— Jeg vil ikke bli som de gamle raddisene jeg ser idag. Etablerte med villa, rutinepregede og kjedelige liv. Jeg gruer meg til den dagen jeg ikke har mer å oppdage - når jeg har funnet ut hvordan det er, når jeg endelig har havna i et mønster.

— Foreløpig er jeg bare 18 år, jeg føler at jeg har alle muligheter foran meg. Først og fremst tror jeg at jeg vil ha en utdanning, - kunne noe skikkelig. Så vil jeg leve et sunt liv og ha unger, - og jeg vil ha tid til ungene. Klisjeer kanskje, og jeg ender nok i den evige middelvei. Jeg lurer på om vi egentlig har noen fri vilje. Eller velger vi bare kategorier av sannheter? Dette er alt sammen tanker som folk sikkert har gjort seg opp før meg. Jeg har tenkt endel på dette den siste tiden. Jeg tenker hele tiden, og nå er jeg altså der.

— Jeg føler et behov for å etablere meg i en viss form, og forsåvidt befinner jeg meg i et mønster allerede. Jeg kan selvsagt innbille meg at jeg klarer å unnå det. Men det er som med slanking, du utsetter det alltid til i morgen. Jeg kunne dra ut i verden, men da skal du være ganske tøff. Å leve utenfor verden blir for snevert.

— Jeg lurer på om det viktigste ikke er å

kritisere, men å gjøre det beste ut av sin egen virkelighet. Jeg vil føle tilhørighet her og nå!

DRIVKRAFT

— Det er et argument vi støter på overalt, som kanskje ligger bak mye av min aggresjon: «Det er ikke lønnsomt». Når jeg hører dette blir jeg skikkelig sinna. Urskogen i Brasil f.eks. - den hugger de ned for fote. Mange millioner år har det tatt å utvikle den. Et utrolig sammensatt økosystem, av økosystem, og et unikt genkammer. Denne skogen lar seg ikke gjenskape på noe kortere tid nå! De hugger for å lage mahognymøbler og hamburgere. Når du spiser MacDonalds hamburgere, spiser du faktisk egentlig regnskog.

— Av og til kan jeg gå på Karl Johan og bare se på alle menneskene rundt meg. Ser de ikke? Så kommer det to typer i stripe dress, reklamesveis og stresskoffert. Hvordan kan de gå der og kjekke seg, og tenke på hvordan de best skal klare seg selv? Ser de ikke hva som skjer?

— Det er for grotesk til at vi kan tenke på det. Det gjelder oss også. Livet ville ikke vært levelig hvis vi skulle tenke på alt det jævligeste hele tiden.

— Men det er ingenting som gjør meg så forbanna som å bli urettferdig behandlet. Det jeg husker best fra barndommen er de gangene jeg ble anklaget for ting jeg ikke har gjort, eller ble holdt utenfor.

BØLLEKURS

— På bøllekurs hadde jeg oppvåkningsøyeblikk, nærmest a-ha opplevelser. Det var noen som forsøkte å forklare meg hvorfor jeg hadde frustrasjoner i forbindelse med å være høyrosta, bli oversett, - sånne ting jeg aldri hadde knytta til det å være jente. Som liten hang jeg endel i guttegjenger - på guttas premisser. Jeg liker å være en av gutta, - skjønner deres språk og måte å være på. Jeg har fått lov til å være på den andre siden av streken. Når jeg i andre sammenhenger ble overhørt, skjønte jeg ikke hva som skjedde. Noen jenter finner seg i å bli tråkka på, det er deres måte. Bøllekurset fungerte for meg som bevisstgjøring, selv om jeg misliker det ordet intens.

— Det er mulig jeg har tatt dette for mye opp i meg, jeg bruker det nesten ordrett. Jeg har vært for lite flink til å skyve det fra meg. Særlig oppramsinga av hersker teknikkene har jeg hatt mye bruk for. Det er ikke så lett å spille meg utover sidelinja lenger.

KOMINTERN TRADISJONEN

Komintern var en sammenslutning av de kommunistiske partier i alle land, ledet av partiet i Moskva. Denne var organisert etter den demokratiske sentralismen, og ledelsen dikterte i stor grad politikken for f.eks. NKP, i Norge. Dette skapte store problemer for kommunistene i Norge da Stalin gikk inn i en ikke-angreps avtale med Hitler. Ut av dette vokste det en tradisjon hvor partiledelsens ord var lov, og blant medlemmene vokste det fram en «ofre-seg kultur».

Denne tradisjonen har preget ml-bevegelsen. Men Rød Ungdom vedtok på landsmøtet i 1983, at partiet ikke skulle ha noen særstilling under sosialismen. Dette markerte kanskje bynelsen på et oppgjør med denne tradisjonen.

Live tilhører en generasjon Rød Ungdommere som ikke preges av Komintern.

— Jeg er redd for å la meg overbevise, jeg kan ikke la meg frelse. Med frelst mener jeg... .. blindt overbevist. Det er noen som bare bruker de klassiske svarene. Jeg må si jeg til nå allerede har sett blindhets tegn i ml-bevegelsen.

RØD UNGDOM

En dag ringte Live til Rød Ungdom. «Hvor høy er kontingenten?», spurte hun. Siden da har hun vært medlem.

— Jeg ringte etter en stunds drastisk tenking, fordi jeg hadde lyst å gjøre noe. En fyr klarte å overbevise meg om at kommunisme er helt fornuftig. Først satt han og argumenterte for det, så skiftet han side og lot meg argumentere for det samme. Jeg som ikke hadde sett en AKPer hele mitt liv! Da jeg begynte å forsvare kommunisme slo det en vill tanke ned i meg: «Hikst! - Er jeg kommunist?» Kommunisme har alltid stått for meg som noe forferdelig negativt.

— Nå har jeg snust på det å være Rød Ungdommer en stund, og jeg har nok ikke blitt et helhjerta medlem. - Jeg er en evig skeptiker. Jeg er redd for å la meg overbevise. Jeg liker verdensbildet til Rød Ungdom. Det viser sammenhengene, med økonomien som grunnlag. Men vi har en kort historie, og menneskets historie er veldig lang. I dag tør jeg ikke skrive under på noen løsninger.

— Jeg savner det å kunne la meg rive med, men når jeg sier det på den måten stiller jeg meg samtidig utenfor. Jeg er ikke annet enn et gjennomsnittsmenneske. Det var de i 30-årenes Tyskland også. Kanskje er det riktigere å si at jeg er redd for å la meg frelse.

— Jeg føler at jeg har stort utbytte av å være medlem i Rød Ungdom. For meg består det for det meste i å gå på lagsmøter, men bøllekurset synes jeg var særlig givende. Ikke et eneste lagsmøte, eller en eneste studiesirkel har hittil kjeda meg. Utenom sånne tekniske ting som å lage stand da.

— Jeg liker å diskutere og jeg liker folka i Rød Ungdom, men måten vi er organisert på gir meg dårlig samvittighet. Til tross for formaninger om å ikke få det, og å ikke komme med utflukter, får jeg det alikevel. For å spare meg trekker jeg meg heller unna. Jeg vet at det å være politisk aktiv er altoppslukende.

— Å stå fram som Rød Ungdommer er ubehagelig, da tror folk at de veit noe om meg. De tvinger meg til å forsvare noe jeg ikke kan. Jeg anbefaler Rød Ungdom fordi jeg liker meg. Men når folk kommer blir de lett bundet. Det første lagsmøtet jeg var på, husker jeg, måtte jeg ha en unnskyldning for å ikke komme på det neste.

MISJON

— Hvis man skal forandre noe må man stå

sammen. Men det er noe motbydelig med misjon, enten den er politisk eller religiøs. En ting er at det ikke er noen som har den kunnskapen som skal til for å forandre verden som helhet. Det er som hvis men gjør et inngrep i et økosystem, det får enorme uante konsekvenser.

— En annen ting er at folk må få ha sin overbevisning i fred. Når jeg ser at folk ikke er mottagelige, da skjønner jeg at jeg ikke har noen rett til å tro at jeg har en bedre overbevisning enn dem. Det er lett for oss å fordømme de kristne som drar ned til elendigheten og forteller om Jesus. Men vi driver kanskje noe av det samme, bare i noe mindre målestokk. - Jødene misjonerer ikke. Hvis du går til han Rabbineren Melchior og sier du vil konvertere til jødedommen, vil han svare med å spørre hvorfor!

— Vi kan ikke vite nok, for ingen kan ha tilhørighet i alle kulturer. Vi tror vi kan ta skjeen i egen hånd, og blir vi mange nok kan det kanskje rettferiggjøres. Ikke det at jeg er totalt uenig, det er bare det at jeg har så mange spørsmål jeg ikke får svar på. Den vestlige tenkemåten har sitt stempel. Her har vi f.eks. ikke noe kroppsbevissthet, ingen estetisk sans og et snevert kunstbegrep.

— Finnes det noen revolusjon som har lyktes? Hvorfor ikke det? Det er et symptom på et eller annet, og den «saka» innstillinga virker blindende. Tanken på sosialismen er fascinerende, og det gir en god følelse å tenke på omveltningen. Men jeg har et bilde av en klok, kanskje kinesisk filosof. Han har evnen til å se alle ting fra alle vinkler. Et klokt men beskjedent menneske. Det er ikke denne typen som vil gjøre revolusjon, - eller drive misjon. Jeg føler ærbødighet for denne typen. Men også vanlige folk som har såpass tiltro til folk at de ikke presser overbevisningene deres på hverandre.

ESTETIKK

— Rød Ungdom utga en gang et hefte som het noe sånt som 27 spørsmål og svar om Rød Ungdom. Her er det et spørsmål om vi vil ha det sånn som i Kina, der alle går i så kjedelige klær. Svaret der var at Kina er et fattig land og at en ikke kan henge seg opp i dette. Vi må ikke glemme at menneskene alltid har pyntet seg. Jeg tenker på alle de forskjellige fargevariantene i forskjellige kulturer. Masse sprakende pynt selv om de ikke de har mange ressurser. Vi må ikke glemme estetikken, sier Live Maria Roggen, i sin grønne vest, foililla genser og med sjal i håret.

— Vi som ser sånn ut, vi skal liksom ikke være opptatt av utseende vi. Men du skal se når vi skal ta skolebilde. Vanligvis stormer jentene til speilet. Det er i det minste ærlig. Men vi står og later som ingenting mens vi tilfeldig retter på sveisen og gnir vekk øyeping på avveie.

— Men vett du ka? eg ska skifta håvumål. Selv om jeg snakker Oslo-dialekt. Nynorsk er rett og slett et finere språk.

Nicolay B. Johansen

BORN IN NORWAY / BØSTERUD & BANDI

INCLUDES
THE TOP-HIT
«WHITES ONLY»

I HANDELEN NÅ!